

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

Henrici Valesii Annotationes In Librum Tertium Ecclesiasticae Historiae
Evagrii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

HENRICI VALESII
ANNOTATIONES
IN LIBRUM TERTIUM
ECCLESIASTICÆ HISTORIÆ
EVAGRII.

In Caput I.

Pag. 333. **Ο**τι ἔστι δὲ. In Manuscriptis exemplaribus Regio, Telleriano & Florentino, & in editione, Roberti Stephani, deest adverbium ὅτι, quod viri docti ex conjectura suppleverunt, satis infelicitur. Ego vero non dubito quin scribendum sit ἔστι δὲ ὡς ἐτέρων κρατεῖν πύρικαν ὁ αὐτοκράτωρ γινώσκειται. Porro non omitendum videtur scholium, quod in optimo codice Florentino annotatum erat ad verba illa quæ paulo ante præmissa sunt, ὡς μηδὲν αὐτὸν ἐπιχρεῖν. Ad eum locum eruditus quidam Scholiastes hæc appinxerat παπαὶ τῆς νεωὶ ὁμοιότητι.

παρεῖσθυσιν. Scribendum videtur παρεῖσθυσίν, Idque confirmat Nicephorus in cap. primo libri decimi sexti.

ἄτως ἐδὲ ἀνάλωτ. Assentior viris doctis qui jam pridem emendarunt ἄτως ἢ ἀνάλωτ, &c. licet libri manuscripti nihil mutant. Nicephorus vero cum hunc locum corruptum videret, hoc modo interpolavit: κἀποτιύθιν ἀνάλωτ, &c.

αὐτοκράτωρ τῆς ἄτης γινώσκου. Procul dubio scribendum est ὅτι τῆς γινώσκου, quemadmodum legitur apud Niceph.

In Caput II.

Pag. 334. **Ἐκδηθημένον** ἢ βίον. Hoc verbum non intellexit Christophorus, ut ex versione ejus apparet. Sic enim vertit: *Ad hunc modum Zeno in initio Imperii sui vitam instituit.* Græci ἐκδηθη- **τῆ** μένοι βίον pro soluta & intemperante vita accipiunt. Quod verbum hoc sensu sæpius occurrit in Dione Cocceiano & aliis. Hinc ἐκδηθησις pro luxu ac deliciis sumitur teste Suida. Porro Græci dissolutos ac luxuriosos homines ita appellant, eo quod illi nullam vivendi legem servare soleant. Sic Dionysius Halicarnacensis in libro quatio de Rege justo loquens ait: *μηδὲν ἐκδηθημένον τῶν πασίων*, id est, *nusquam discedens ab institutis majorum.* Rectè ergo Nicephorus hunc Evagrii locum exposuit hoc modo, ἀρροβμάς τις ἐξ ἀνάγωγ. ἢ βίον μάστιγα ἐκδηθηθημένον; id est,

A vir incompositus & inordinatus, & in vita maxime dissolutus.

ἄρος βίαν ἀφειρημένη. Mirum est, acutum interpretem sensum hujus loci affecutum esse. Musculus enim ita vertit: *Zenone dempsit ad Barbaricum morem violenter abrepto.* Christophorus autem ita interpretatur: *Zeno vero reliquis etiam Imperii partibus per vim barbaro quodam more ac modo spoliatus est.* Atqui si Nicephorus consuluissent, rectam hujus loci intelligentiam ab eo haurire poterant. Sic enim Nicephorus hæc Evagrii verba exposuit, *ὅσα ἡ τύποι κατελιμπαίντο, ἕως ἄρος βίαν ἀφείρητο, ἢ ἄλλον ἢ δι' ἑσθέρων ἐπίδοσι,* id est: *Si quid autem reliquerant barbari, id Zeno per vim abstulit, qui non minus quam ipsi barbari, provinciales hostiliter vastavit.* Cæterum in Manuscripto codice Florentino & Telleriano, legitur **Β** ἄρος βίαν, quod quidem mihi videtur elegantius.

In Caput III.

Καὶ πολιορκίαν ὑπέστη. Zeno audita Basilicæ defectione, metu territus cum Ariadne uxore in Isauriam fugit, & intra castrum munitissimum, cui nomen est Ubara, se recepit; postea vero cum Basiliscus Hillum & Trocondum cum ingentibus copiis contra eum misisset, in Tesselædem se contulit, sive ut ait Nicephorus, in urbem Seleuciam, quæ caput erat totius Isauriæ. Illic ab Hillo & Trocondo diu obsessus est, ut scribit Theophanes in Chronico pag. 104. Cedrenus item ac Nicephorus. Verum in Theophane corruptum est nomen Trocondi. Vulgare enim editiones habent, *Ἰλλυ ἐ σενίδου*, cum scribendum sit *προκόνδου*, ut rectè legitur apud Nicephorum. Certè idem Theoph. pag. 106. Trocondum vocat; quod propius accedit ad veram scripturam. Fuit hic Hilli frater, & Consulatum gessit anno Christi 482. ut legitur in Chronico Marcellini; tandem vero cum Hillus tyrannidem arripuisset, Trocondus qui à fratre ad parandas copias missus fuerat, à Joanne magistro militum captus, capite truncatus est, ut scribit Theophanes pag. 111. Quo tamen loco Trocondi nomen etiam corruptum est.

κατὰ πλὴν αὐτῶν τῶν ἱσαύρων. Transposita sunt vocabula; quæ pristino ordini restituenda sunt in hunc modum: *κατὰ πλὴν αὐτῶν τῶν ἱσαύρων*

ισαύρων χόραν, quæ Evagrii verba Nicephorus ita A
expressit: *σπαρὸν ἢ ἀξιωμαχὸν ἰουρηνίαν, εἰς πολ-*
λιούριαν Ἰσουλῶν ἢ ἐπιμην ἀνά πλὴν ἰσαυρίας οὐλο-
κείαν ἢ τι κρηττον εἰς οἴσ ἀγαγῶσα τῶτον, ἢ φυ-
γῶσα κατὰ ἐπιπλῶν. Id est: *Collectumque ingenium*
exercitium misti ad Zenonem obsidendum in urbe
Isauria Seleucia, qua illum in lucem ediderat, ac
tum profugum occultabat.

In Caput IV.

Pag. 335. *Ἐκ ποροθείας δὲ.* Scribendum est procul dubio *ἐκ*
ποροθείας δὲ; quod licet exiguum esse videatur ac
levis momenti, est tamen proflus necessarium. Cer-
tè Nicephorus habet: *ἢ δειν.*

Pag. 336. *καὶ σατῆρον ἢ θεοδόσιον.* Imperatoris quidem B
Constantini Constitutio qua libri dogmatici ab
Ario conscripti cremari jubentur, extat in libro 1.
Historiæ Eccles. Socratis nostri pag. 32. Aliam ta-
men legem designare videtur hoc loco Imp. Basi-
liscus, quæ generaliter contra omnes hæreticos à
Constantino promulgata est. Verum ea lex ve-
tustatis injuria perit. Ejus tamen pars adhuc su-
perest apud Eusebium in lib. 3. de vita Constantini
cap. 64. & 66. Imperatoris autem Theodosii ju-
nioris extant duæ Constitutiones de cremandis Ne-
storii libris. Quarum prior mentionem facit leg-
is divæ memoriæ Constantini adversus impios
Arii libros. Habentur porro hæ Constitutiones
Theodosii in 3. parte Ephesini Concilii. Eas au-
tem Theodosii leges Basiliiscus edicto suo circulari
subjecerat, sicut infra testatur.

κατὰ πλὴν ἰρυσίων. Rectè omnino Nicephorus
hoc loco duas voces supplavit in hunc modum, *ἢ*
τῶν κατὰ πλὴν ἰρυσίων. Ego vero tertiam quoque vo-
cem addendam esse affirmo hoc modo: *ἢ τὰ ἢ κα-*
τὰ ἢ ἰρυσίων. Subauditur enim *ἔριαι*, ut in præce-
dentibus.

Pag. 337. *ὅτι δὲ μὴ τῶ ἀρίων συμβόλιω.* Rectius apud Ni-
cephorum scribitur *ὅτι δὲ μὴ τῶ ἀρίων*, &c. quam lectio-
nem amplexi sunt Christophorus & Savilius.
Paulò post ubi antea legebatur *ὡς ὅρον πίστεως*: ex
Manuscripto codice Florentino & Telleriano resti-
tuitur *ὡς ὅρον πίστεως*, quemadmodum etiam scribitur
in Nicephoro.

τῆ ἀνεμνήνη ἢ ἡμιτέρα ἐυφραγία. Rectius in ma-
nuscripto codice Telleriano & apud Nicephorum
scriptum inveni, *τῆ ἐνεμνήνη.*

In Caput V.

Pag. 338. *καί τε καὶ δὲ ἴσιν ἐγγραφῶν.* Procul dubio scriben-
dum est *ἐγγραφῶν*; quod miror ab interpretibus
animadversum non fuisse. Subauditur autem *ἐν*
ἐγγραφῶν, qui in Historia sua Ecclesiastica libellum
hunc precum integrum retulerat, quem Episcopi
Asiæ apud Ephesum congregati, ad Basiliiscum im-
peratorem miserant.

ἐν ἰρυσίω σιμιλι κλυθότων. De hoc Concilio Eple-
fino, quod Basiliisci Imp. temporibus celebratum
est, leviter admodum ac perfunctoriè scribit Baro-
nius in Annalibus ad annum Christi 476. id tan-

tum observans, ab Eutyechianis celebratum illud
fuisse. Sed neque quam ob causam congregatum
sit, nec quid in eo gestum fuerit, commemorat; no-
stri itaque officii est, ea quæ ab illo prætermissa sunt,
cura nostra ac diligentia supplere. Post editas à Ba-
silisco Imp. encyclicas litteras adversus Concilium
Chalcedonenſe, Acacius Constantinop. Episcopus
solus ex Patriarchis qui Orientali Imperio subjace-
bant, his litteris subscribere recusavit, nec Chal-
cedonenſe Concilium ex Ecclesiasticis tabulis ex-
pungere unquam sustinuit. Sed & monachi Con-
stantinopolitani Basiliſco fortiter restiterunt. De-
nique plebs Constantinopolitana gravissimè tu-
multuari cœpit, urbis ac Palatii incendium mini-
tans, si Imperator vim inferre Acacio & Catholicis
perfeveraret. Qua re territus Basiliſcus ex urbe
Regia aufugit; & Ecclesiæ Constantinopolitanæ
jura sua ac privilegia ademit, & Senatoribus inter-
dixit ne Acacium alloquerentur. Postea verò
cum Zenonem ex Isauria redire didicisset, metu per-
cussus, una cum uxore & liberis in Ecclesiam ven-
nit; seque Acacio & Clero urbis Regiæ excusans,
Ecclesiæ Constantinop. jura sua restituit, & anten-
cyclicas litteras promulgavit, ut scribit Theodorus
Lector in lib. 1. Eutyechiani igitur cum viderent
Acacium pro confirmatione Chalcedonenſis Syno-
di tam acriter decertare, nec monasteria solum,
verum etiam plebem urbis Regiæ, aliosque passim
sacerdotes ab eo adversus Basiliſcum concitari,
Episcoporum partis suæ Concilium in urbe Epheso
congregarunt; in quo tum Acacium & alios
quosdam Episcopos idem cum illo sentientes
damnarunt ac deposuerunt; tum Basiliſcum Im-
peratorem rogarunt ut in pristina sententia mane-
ret, nec contrariam encyclicis suis constitutionem
promulgaret. In eadem Synodo Paulus Epheso-
rum Episcopus à comprovincialibus Episcopis est
ordinatus; & jus Patriarchicum Ephesinæ sedi re-
stitutum, ut scribit Evagrius in cap. 6. hujus libri.
Porro celebratum est hoc Concilium Ephesinum
anno Christi 477. post Consulatum Basiliſci &
Armati. Id autem ex eo colligo, quod hæc Syno-
dus congregata est paulo antequam Basiliſcus lit-
teras suas antencyclicas promulgaret. Eas autem
Basiliſcus eo quem dixi anno publicavit, cum Ze-
nonem ex Isauria reverti cum exercitu didicisset, ut
ex Theodoro Lectore superius observavi. Certè
hoc innuunt Episcopi Asiæ in epistola ad Basi-
liscum his verbis: *μηδὲν ἔν ἑτέρον ἔργον τὰ θεῖα*

ὑμῶν ἐγκύκλια ἀντιθέλωσι διαλέσασθαι. Id est:
Nihil igitur contrarium divinis encyclicis vestris
proponi jubeatis. Cæterum huic Concilio præ-
fuisse videtur Timotheus Alurus. Hic enim
regnante Basiliſco Ephesum venit, & Paulum in
sede Episcopali collocavit, ut ex Zacharia scribit
Evagrius. Nec est verisimile, Acacium Patriar-
cham CP. ab alio depositum fuisse quàm ab Alexan-
drino Episcopo, qui æqualem Acacio dignitatem
Patriarchæ obtinebat. Quis enim credat CP.
Episcopum depositum esse ab Episcopis Asiæ, qui
jam inde à temporibus Joannis Chrysoſtomi, CP.
Episcopo subjacebant.

δουξέσσι. Marcus à Basiliſco patre primum Cæ-
sar creatus est, ut scribit Marcellinus in Chro-
nio & Theoph. ac reliqui. Certè in encyclicis
Basi-

Basilicenses litteris nobilissimus Caesar tantummodo appellatur. Postea vero Augustus à patre appellatus est, ut docet hæc epistola Episcoporum Ephesini Concilii. In antencyclica quoque Basilicenses epistola idem Marcus Imperator cum patre nominatur. Fallitur ergo Auctor Chronici Alexandrini, qui Basiliscum simul atque Imperatorem coronasse scribit. Rectius Candidus in lib. 2. Historiæ apud Photium.

ἀλαζονική τιμωρία. Sic etiam legitur apud Nicephorum. Ubi Joannes Langus *τιμωρίαν* vindictam interpretatus est. Ego vero minima mutatione locum hunc ita restituendum esse existimo: *ἀλαζονική τῆς κωμίας*, id est, *superba quadam dementia.*

Pag. 339. *ἑλιούθραν ἢ ὑμνίτιαν ἐυσέβειαν.* Christophorus *ὑμνίτιαν* legit, contra fidem atque auctoritatem omnium exemplarium, & absque ullo sensu. Sed & sequentia pessime interpretatus est. Quo fit ut Baronius qui interpretationem ejus passim sequitur, hujus Ephesini Concilii gesta perspicere haudquaquam poterit. Tantum obest perversa interpretatio. Sed nec Joannes Langus scilicet hanc clausulam interpretatus est. Sic enim vertit: *Attestamur coram Salvatore nostro Jesu Christo, liberam esse & innocentem pietatem vestram. Aquajustam & Canonicam & Ecclesiasticam adversus illos, & maxime contra eum qui impiè Episcopatum in urbe Imperante gerere multis modis deprehensus est, condemnationis & exauctorationis sententiam ferri petimus.* Atqui non hoc dicunt Episcopi Asiæ: Sed petunt ab Imp. Basilisco & Marco, ne amplius communicare velint Acacio & aliis Episcopis, quos ipsi Ecclesiastico judicio damnaverant ac deposuerant; ita enim sonant verba illa: *ἑλιούθραν τῆς ὑμνίτιαν ἐυσέβειαν εἶναι θρόνον ἢ, &c.* Quæ uno tenore scribenda sunt, absque ulla distinctione. Interpretes vero, Nicephorum, & Roberti Stephani editionem secuti, post verbum *εἶναι* subdistinctionem apposuerunt, quæ illos in errorem induxit.

εἰ τὴν ἑυτυχῆς φαντασίαν νοσῶντες. Hæc Zachariae Rhetoris verba non intellexerunt Interpretes. Sed neque Nicephorus ea videtur intellexisse. Pro his enim verbis hæc substituit: *εἰ τὴν ἑυτυχῆς φαντασίαν.* Per phantasiam autem intelligit Zacharias opinionem Eutychie, qui carnem Christi non veram nec consubstantiali nobis, sed phantasticam assererat, ut videre est in actis Concilii Chalcedonensis. Hinc epistola Aviti Viennensis Episcopi, quibus errorem Eutychie refutat, inscribuntur contra phantasiam, ut testatur Sirmundus. Cæterum ex hoc loco colligitur, Zachariam Rhetorem non fuisse Eutychianum, sicut Baronius existimavit ad annum Christi 476. Nunquam enim ita locutus esset, si Eutychie sectam securus fuisset. Aut igitur dicendum est, hæc non esse Zachariae Rhetoris verba; quod tamen affirmat Evagrius; aut illum Eutychianistam non fuisse. Vide infra cap. 14.

In Caput VI.

Ἐν θρονοῖς αἱ τὴν παύλον. Paulo ante Timotheus Alurus & Petrus Fullo una cum aliis Episcopis

A Constantinopoli congregati, decreverant ut Paulus iste Ephesinam sedem ex qua ejectus fuerat, reciperet. Sic enim scribit Evagrius in c. 5. hujus libri *ἡσπίστον & παύλον ἢ ἢ ἰεροσὺν ἀρχιεπιστοῦν ἡσπίστον*. Quem locum non rectè vertit Christophorus hoc modo: *Hic rebus ita constitutis, Paulus ad sedem Archiepiscopatus Ephesiani capessendam delegitur.* Non enim Paulus ab Aluro & Petro Fullone Constantinopoli electus est, ut Ephesinam sedem capesseret: Sed cum ex Ephesina sede expulsi fuisset, Constantinopolim venit: Ubi collecto Eutychianistarum Concilio decretum est, ut Archiepiscopatum Ephesinæ urbis reciperet. In cap. 5. hujus libri, vulgatae editiones habebant *ἡσπίστον ἡσπίστον*. Ego vero ex MS. codice Florentino & Telleriano, *ἡσπίστον*, adjecta præpositione.

ἀπὸ τὴν ἀρχαιοτάτην συνήθειαν. Mallem scribere *κατὰ τὴν*, &c. Porro verisimile est id quod hoc loco ait Zacharias, vetustiore scilicet consuetudinem fuisse, ut Episcopus Ephesi ab Episcopis, Provinciae suæ ordinaretur. A beato enim Timotheo qui primus fuit Ephesiorum Episcopus, usque ad Callinum & Heraclidem quem Joannes Chrysostomus ordinavit, omnes Ephesiorum Episcopi in eadem civitate ordinati sunt ab Episcopis ejus Provinciae, ut patet ex actione undecima Concilii Chalcedonensis.

τὸ πατριάρχικον δικαίον. Patriarchicum jus hic appellat Zacharias jus primatus, seu jus ordinandi Metropolitanos. In hoc enim propriè consistit jus Patriarchicum, ut notavi in libello de interpretatione sexti Canonis Concilii Nicæni, qui editus est ad calcem Socratis nostri. Quod autem addit Zacharias sive Evagrius, hoc jus ademptum fuisse sedi Ephesinæ à Concilio Chalcedonensi, intelligit actionem decimam sextam Synodi Chalcedonensis, in qua decretum est ut Constantinopolitanus Episcopus in Asiatica Dicecesi Metropolitanus ordinaretur.

In Caput VII.

Προεπιτάχοντα. Jam pridem conjeceram scribendum esse *προεπιτάχοντα*. Conjecturam meam Tellerianus codex tandem confirmavit, in quo scriptum inveni *προεπιτάχοντα*.

D *δοσδοθῆναι ἢ τὰς ἰσαρχίας.* Cum per encyclicas litteras Imp. Basilisci, Chalcedonensis Synodus penitus abrogata fuisset, privilegia Constantinopolitanæ sedis quæ in illo Concilio sancita fuerant, sublata per eandem sanctionem videbantur. Quæ re præcipuè impulsus Acacius, omni ope elaboravit ut Basiliscus Imperator constitutionem suam revocaret. Præterea in Ephesina Synodo jus Patriarchicum Ephesinæ sedi restitutum fuerat à Timotheo Aluro, uti supra vidimus. Quo facto Asiatica Dicecesis, cujus ordinationes decreto Chalcedonensis Synodi attributa fuerant Episcopo Constantinopolitano, eidem sedi adempta fuerat. Itaque opus fuit nova Constitutione, qua sedi Constantinopolitanæ jura sua ac privilegia redderentur. Id ergo nunc præstat Basiliscus Imp. datis antencyclicis litteris. Idem quoque testatur Theodorus Lector in lib. 1. Collectanorum sub finem.

In Caput VIII.

Pag. 341. Πρωτομάρτυρα Θεκλα. Græci qui epithetis gaudent, propriis ac peculiaribus titulis singulos Sanctos insignire solent. Sic Theclam Apostolum & Protomartyrem vulgo appellant. Apostolum quidem eo quod fidem Christi instar Apostoli, multis locis prædicaverit: Protomartyrem vero, propterea quod, ut Stephanus inter viros primus, sic ipsa inter mulieres prima, Christi martyr extiterit, ut testatur Basilius Seleuciensis in libro primo de vita & miraculis beate Theclæ. Dicta est autem Thecla per synopen pro Theoclia. Ita enim non raro eam appellat idem Basilius.

εν ἀκισσῶ. Sic etiam scribitur hujus stationis nomen apud Nicephorum. Cedrenus vero ac Theophanes Cucufum nominat. Marcellinus vero & Auctor Chronici Alexandrini limnas castrum Capadociæ appellant, quo trusus est Basiliscus una cum uxore & liberis; portaque unius turris qua inclusus fuerat, obstructa, fame ibidem ac frigore interit.

διποσφάτιστα. Cum Evagrio consentit Malchus in libro primo Historiæ Byzantinæ, & Candidus Isaurus in secundo libro Historiarum, qui Basiliscum gladio peremptum esse scribunt. Reliqui tamen tradunt eum una cum uxore & liberis fame ac frigore contabuisse. Hanc scriptorum discrepantiam in morte Basilisci referenda, notat Theophanes in Chronico pag. 107.

In Caput IX.

ἔφθασεν ἐφ' ἡμᾶς. Christophorus & Savius emendarunt ἡμᾶς, absque ullo sensu. Certe Nicephorus vulgatam scripturam confirmat. Verum in verbis proximè sequentibus, ἡμῶν restitui debet pro ἡμῶν. Vidit hoc ante nos Joannes Langus, qui Nicephori locum ex Evagrio transcriptum ita interpretatus est: *Rectè sane ad nos venit, qui locum etiam vestrum obtinebit.* Quibus verbis Episcopi Asiæ designant legatum quem ad ipsos miserat Acacius Constantinopolitanus Episcopus, Presbyterum scilicet aut Diaconum Ecclesiæ Constantinopolitanæ. Quod si quis cum Christophoro legere maluerit ἐφ' ἡμᾶς, de legato id intelligemus quem Episcopi Asiæ ad Acacium miserant, ut libellum satisfactionis ei offerret. Atque id verius puto.

Pag. 342. ταῖς γὰρ ἡμῶν προορέσασαι. Procul dubio scribendum est ἡμῶν, ut legitur apud Nicephorum. Ex quo etiam corrigendum est paulo post τῶν ἐπιπέσει, divisis vocabulis quæ perperam inter se coherabant. Utramque emendationem confirmat codex Tellerianus.

In Caput X.

Μετὰ πέτρῳ σίφαι. Post Petrum Fullonem Episcopus Antiochiæ fuit Joannes Apamenus.

A Quo post tres menses pulso, subrogatus est Stephanus, ut scribit Theophanes in Chronico pagin. 107. cui consentit Gelasius in gestis de nomine Acacii, & Liberatus in Breviario cap. 18. Ejusdem Joannis meminit Felix Papa in sententia damnationis quam dictavit in Acacium, & in epistola quam nomine Synodi Romanæ scripsit universis Presbyteris & Archimandritis Constantinopoli & Bithyniæ consentientibus.

In Caput XI.

οἱ τῆς ἀλεξανδρίων ἐπίσκοποι. Mallet scribere ἐπίσκοποι, atque ita Evagrium scripsisse existimo, certè ἐ τῆς ἀλεξανδρίων ἐπίσκοποι de Suffraganeis dici nequeunt. Adde quod Petrus Mongus ab uno duntaxat Episcopo ordinatus est, ut scribitur in gestis de nomine Acacii, & in epistola Acacii ad Simplicium Papam.

Ζημίαν προσετίμησε. Non dubito quin scribendum sit προσετίμησε. Nam προσεμίαν est multare. Unde προσεμίον poenam significat, teste Suida. προσεμίον vero, prorsus contrarium significat. Hoc mendum cum in exemplari suo deprehendisset Nicephorus, præpositionem expunxit, & Evagrii locum ita expressit: τῆς δὲ ἱερικαίνης θανάτου ζημίαν ἐτίμησε, id est, eos quidem qui Mongum Episcopum elegerant, capitali supplicio damnavit. Evagrius tamen id non dicit. Non enim Episcopos qui Mongum elegerant, sed Mongum ipsum a Zenone damnatum esse scribit.

C Apparet igitur Nicephorum in Evagrio nostro legisse: καὶ τῆς μὲν ἐξουσίᾳ θανάτου ζημίαν προσετίμησε; & de Episcopis hereticis qui Mongum elegerant, id intellexisse. Certe graviore supplicio digni erant Episcopi qui Mongum elegerant, quam Mongus ab iis electus. Ipsi enim sua auctoritate, inconsulto Imperatore id fecerant; cum moris esset ob magnitudinem urbis Alexandriæ, ut Episcopus Alexandrinus non nisi consulto prius Imperatore, eligeretur. Præterea sede non vacante, sed superflite adhuc Timotheo Salofaciolo, ipsi alium Episcopum ordinare præsumperant. Quo factò seditiones & dissidia quæ morte Timothei Aleri sopita esse videbantur, denuò recrudecebant. Has ob causas, Episcopi illi capitali supplicio potius afficiendi erant quam Mongus. Neutrum tamen verum esse existimo. Mongus enim exilio duntaxat multatus est. Episcopi vero qui illum ordinaverant, ab Anthemio Augustali puniri iussi sunt, ut scribit Liberatus in Breviario cap. xvi.

In Caput XII.

Ἐκδοθεὶς ὁ σίφων. Assentior Christophoro & Savilio, qui ἐκβυλθεὶς emendarunt; quam emendationem confirmat etiam Nicephorus & codex Tell. Cæterum Liberatus in Breviario cap. xvi. longe alia de causa Joannem Oeconomum missum fuisse dicit Constantinopolim. Ait enim Timotheum Salofaciolum, cum Episcopalem sedem decreto Zenonis

Zenonis Aug. recuperasset, misisse Clericos quosdam Constantinopolim, inter quos erat Joannes Oeconomus, qui gratias agerent Imperatori ob ipsius restitutionem. Simul autem petierunt ab Imperatore, ut si quid Timotheo humanitus contigisset, non alius quam Catholicus in eius locum subrogaretur à clero & populo Alexandrino, ut haberetur in gestis de nomine Acacii. Quod quidem Zeno consultis Salofacioli respondens, scripta ad Clerum Alexandrinum epistola fieri mandavit, ut testatur Felix in epistola prima ad Acacium, & Gelasius in gestis de nomine Acacii. Porro in Manuscripto codice Florentino ad marginem leguntur hæc verba, *Ἐπὶ ἰωάννῃ τῷ ταπεινωτάτῳ*. Certè Joannes hic Tabennesiota dicitur etiam à Theophane in Chronico, eo quod monachus fuisset in cœnobio Tabennensium apud Canopum, ubi etiam Timotheus Salofaciolus olim monasticam vitam ac disciplinam excoluerat, ut scribit Theophanes.

διοκομῶν τεταγμένῳ τῷ τὰν ἰωάννῃ. Victor Turonensis in Chronico, & Liberatus in Breviario, Joannem hunc simpliciter Oeconomum appellant. In gestis autem de nomine Acacii, Oeconomus Timothei Catholici dicitur. Cur ergo Evagrius hoc loco, seu potius Zacharias (ex eo enim delumpfit Evagrius) Joannem Oeconomum fuisse dicit Ecclesia sancti Joannis. Neque enim hujus tantum Ecclesie erat Oeconomus; sed omnium Ecclesiarum quæ erant sub Episcopo urbis Alexandriæ, reditus ac pecunias administrabat, ut docet Liberatus in capite decimo sexto his verbis: Porro Joannes ex œconomο amico factus est Hillo magistro; qui cum reliquis descendit Alexandriam. Fallis que est verum œconomος habens causas omnium Ecclesiarum. Scribendum puto, habens gazas omnium Ecclesiarum. Quam emendationem confirmant sequentia Liberati verba, quæ sic habent: *Qui multa & pretiosa Xenia direxit Hillo magistro, &c.* An dicendum est, Ecclesiam S. Joannis Baptistæ fuisse tunc maximam Ecclesiam Alexandriæ? Olim quidem major Ecclesia Alexandriæ Cæsarea dicebatur, ut ad Socratem observavi. Fieri tamen potest, ut Ecclesia S. Joannis quæ post destructionem Serapei illic à Theodosio ædificata est, major Ecclesia extiterit, translata illuc Episcopali sede. De hac S. Joannis Baptistæ Ecclesia loquitur Rufinus in lib. II. Historiæ Ecclesiasticæ cap. 27. *Nam & in Serapei sepulchro, prophanis adibus complanatis, ex uno latere martyrium, ex altero consurgit Ecclesia. Occasio autem martyrii conferruendi unde data sit, dignum arbitror memorare.* Subjicit deinde de reliquiis beati Joannis Baptistæ, tempore sancti Athanasii Alexandriam allatis. Quibus postea, everso Serapio, aurea tecta, ut Rufini verbis utar, Imperante Theodosio, constructa sunt. Certè in hac Ecclesia S. Joannis, Patriarcha Alexand. Collectas agebat, ut de Dioscoro docet Theophanes pagina 139.

Ἐξὸν ἢ τοῖς ἁλιζάνδρῳ ἐκκῆσι. Electio igitur Episcoporum adempta fuerat Clero ac populo urbis Alexandriæ, & Imperator jus nominandi Alexandriæ Episcopi ad se transfulerat, ut ex hoc loco apparet. Quod per vim quidem & contra le-

ges Ecclesiasticas factum fuisse non distitemur. Non sine causa tamen Principes Romani id juris sibi vindicaverant post cædem Proterii Episcopi Alexandrini, cum urbs Alexandria suo pte nura ad seditiones propensa, in eligendis Episcopis gravissimos subinde motus excitaret.

Ἐπὶ τῷ ἰωάννῃ τῷ βασιλεῖ ἀλοχῆσαι. In optimo codice Florentino scriptum invenitur *Ἐπὶ τῷ ἰωάννῃ τῷ βασιλεῖ* &c. Porro de hoc Sacramento quo Joannes Tabennesiota sese olim obstrinxerat apud Imperatorem, nunquam sedem Alexandrinam consecuturum se esse, loquitur Simplicius Papa in epist. 17. ad Acacium, ita scribens: *Cum ecce secundum consuetudinem mihi talia disponenti, tranquillissimi Principis scripta sunt reddita, quibus memoratum Joannem tanquam perjuri reum, quod fraternitati quoque tua non esse diceretur incognitum, sacerdotio perhiberet indignum.* Idem quoque restatur Liberatus in cap. 17.

In Caput XIII.

Περὶ ἀμῖν ὕπαρχῳ τῷ ἀιγύπτῳ. Pergamium non Prefectum Ægypti, sed duccem fuisse scribit Liberatus in cap. 17. Breviarii. *Acacius, inquit, persuasit Zenoni, ut scriberet Apollonio Augustali, & Pergamio Duci, ut Joannem ab Alexandria secedere, quasi eam contra suum jusjurandum quod integritate civitate dedit arripisset, expellerent, & cooperarentur Petro Mongo, ut remaneret in sede.*

ταῦτῃ τῷ διοκομῶν. Unitivum scilicet edictum Zenonis, quod paulo ante *ἑσσορῶντος* vocavit Evagrius. Et *ἑσσορῶντος* quidem ideo vocatur ab Evagrío hic & infra, propterea quod Imperator in eo edicto alloquitur omnes Clericos & Laicos, eosque quasi concionando ad unitatem amplectendam hortatur instar sacerdotis. *διοκομία* vero ideo dicitur, quod salubri quadam, ut prima fronte apparet, dispensatione universos Catholicos ad unam eandemque communicationem invitavit, suppressa Chalcedonenis Synodi mentione. Porro hoc Zenonis edictum datum est anno Christi 482. Trocondo & Severino Coss. ut scribit Baronius. Idque plane confirmat Victor Turonensis in Chronico Trocondio viro C. Coss. *Zenon imp. Eutychem procul erroris sopitus, Acacium Constantinop. Episc. damnatoribus Concilii Chalced. Petro Alexandrino & Petro Antiocheno Episcopis per benoticon suum socios, eorum communione polluitur, & cum eis à Catholica fide recedit.*

In Caput XIV.

Ἐυλαβῆσαι τοῖς ἐπισκόποις. Facundus Hermin. Paganus in lib. 12. hoc Zenonis edictum citans *ἑσσορῶντος* legit. Sic enim habet: *Flavinus Zeno Pius, victor, triumphator maximus, semper Augustus, orthodoxis Episcopis, Archimandritis & populis, per Alexandrinam, & per Ægyptum & Pentapolim & Libyam constitutis.* Arguit deinde Facundus vocem illam orthodoxis, eamque pluribus verbis exagitat, quod Imperator Acephalos hære-

hæreticos Orthodoxorum nomine afficere veritus non esset. Porro hoc Zenonis edictum promulgatum est anno Christi 482. ut scribit Baronius.

πάση προσευχῇ καὶ σπουδῇ. Sic etiam legitur apud Nicephorum. Nec aliter legerat vetus interpres ejus edicti apud Liberatum in cap. 18. Ita enim vertit: Noctibus ac diebus, oratione, & studio & legibus nimirum multiplicari per eam sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Mihi tamen potius videtur scribendum esse πάση προσευχῇ. quid sit προσευχῇ docet Suidas, qui veteris Scriptoris locum affert. Certe hæc emendatio magnopere mihi arridet.

σώματι πολιμῶν. Scribendum est procul dubio πολιμῶν ut habet Nicephorus & codex Tellerianus. Savilius quoque ad oram sui codicis annotarat forte πολιμοί.

καὶ τὰς μὲν τῶ λυτῶν. Ad hunc locum Edicti Zenonis alludit Felix Papa in Epistola ad Zenonem Augusti, ita scribens. *Dolet certe pietas tua, quod per diturnos partus altera gravosque conflictus, multi ex hoc seculo videantur ablati aut Baptismatis aut communionis expertes.*

ἰνώσαται ἑαυτοῖς. Ita etiam scribitur apud Nicephorum. Aliter tamen legisse videntur Facundus & Liberatus. Nam Facundus quidem pag. 551. hunc locum ita vertit. *Adunate ergo vos in nullo dubitantes. Hac enim scripsimus vobis, non innovantes fidem, sed ut vobis satisfaceremus &c.* Liberatus autem sic interpretatur, *unire vosmetipsos, nihil dubitantes. Hac enim scripsimus non innovantes fidem, sed vobis satisfacentes.* Ex quibus apparet eos legisse ἰνώσαται μὴ ἑαυτοῖς &c. Melior tamen est nostrorum codicum scriptura. Sequitur enim paulo post ἀναδηματίζομαι.

καὶ ἡγοῖσθε ἑμὰ ἴδε. Quodin his Evagrii libris sæpius accidit, id hoc quoque loco factum est, ut καὶ pro ἴδε poneretur. Certe Liberatus hic legit ἴδε, ut ex interpretatione ejus apparet. Sic enim vertit: *Sanctissima namque mater nostra Ecclesia, tanquam que genuit vos, filios expectat amplecti ex longo post tempore, dulcemque vocem vestram concupiscit audire.* Nec aliter legit Facundus in libro 12. Ita enim habet ejus verbio. *Sancta enim mater nostra Ecclesia, sicut proprios filios suos suscipit. Amplicimini eam. Desiderat enim post longum tempus dulcem vestram vocem audire.* Sed & Niceph. scriptum habet. καὶ ἴδε ἡγοῖσθε. Porro ex supradictis apparet, Liberatum & Facundum in Zenonis edicto legisse μήτηρ ἡμῶν, quod quidem magis placet. Præterea Facundus legit πειρασθέντα. Non ut vulgo legitur πειρασθέντα. Quæ tamen scriptura nullo modo tolerari potest. Denique Liberatus legisse videtur ἐκ τῆς ἡγοῖσθε, non autem καὶ τῆς ἡγοῖσθε.

In Caput. XV.

Καταλαμβάνει τὸν θρόνον. Liberatus in Breviario cap. 18. ait Joannem pulsum Alexandrina sedes, pri-

mum quidem Antiochiam venisse: postea vero acceptis à Calendione Antiocheno Patriarcha intercessionis litteris, Romam venisse & Romanum Pontificem Simplicium appellasse, sicut & beatus fecerat Athanasius. In gestis autem de nomine Acacii quæ à Gelasio Papa conscripta esse existimo, suffugium duntaxat Romanæ Ecclesiæ, quemadmodum prædecessores ejus fecerant, dicitur expetisse. Quod quidem verius puto. Nec enim ab ullo Ecclesiastico judicio ad Simplicium provocavit Joannes, quippe qui non synodali sententia, sed per vim ex propria sede expulsus fuisset: Nec libellum obtulit Simplicio Papæ, sed Felici ejus successori, ut postea videbimus.

In Caput. XVII.

Μοιχὸν τὸν πῶτε πρὸς ἀπειράτους. Sic etiam Simplicius Papa in Epistola ad Acacium, appellat Petrum Mongum, ut testis est Liberatus in Breviario cap. 18. Eo quod scilicet superflite Timotheo Salofaciolo qui legitime fuerat ordinatus, Alexandrinam Ecclesiam invalisset.

πρὸς κακὰ δόξα καὶ εὐφροσύνη. Petrus Fullo paulo post reditum Zenonis Augusti ex Antiochena sede dejectus est anno post Consulatum Basilisci & Armati. Ejus sedem Joannes quidam quem Petrus Apamix ordinat Episcopum invalit, ut supra notavi. Quo dejecto, Orientalis synodus Stephanum ordinavit, ut scribit Theophanes in Chronico. Hic cum Antiochenam sedem anni circiter spatio gubernasset, ab hæreticis in Ecclesia crudelissime necatus est anno Christi 479. post Consulatum Illi viri Clarissimi, ut ex Epistolis Simplicii Papæ rectè observavit Breviarius. Quam ob causam graviter commotus Zeno, misit Antiochiam qui hoc facinus vindicarent & in auctores seditionis animadvertent. Quin etiam ad vitandos tumultus, mandavit Acacio Constantinopolitano Episcopo, ut Antiochenum Antifilem in urbe regia ordinaret. Idque factum pacis Ecclesiastica causa, tam Imperator, quam Acacius apud Simplicium Papam excusavit, polliciti ordinationem Antiocheni Antifilitis juxta Canonum præcepta à Comprovincialibus Episcopis posthac esse faciendam. Ordinatus est igitur ab Acacio Stephanus Junior, qui cum tres annos sedisset, in ejus locum Calendio ab orientali synodo creatus est Episcopus Trocundo & Severino Cosl. anno Christi 482. ut ex epistola Simplicii Papæ doctè observavit Baronius. Theophanes quidem Calendionem ab Acacio ordinatum esse scribit Constantinopoli jussu Zenonis Imperatoris. Theophanis sententiam confirmare videtur Candidus in libro tertio historię ita scribens. *ὡς πῆτρον τὸν δευτεῖον τὰς τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἁγίου καὶ κατὰ δόξα τῶν ἁγίων ἐπιστολῆς τὸ ἱεράθαι ἀντιοχείας ἀπὸ τῆς ἁγίας. Id est, quemadmodum Zeno, dum Petrus ille impius Orientis turbaret Ecclesias, misit Calendionem ut Episcopus esset Antiochia. Sed & in gestis de nomine Acacii disertè scribitur, Calendionem ab Acacio Constantinop. Episcopo ordinatum*

fuisse

fuisse. Simplicius quoque idem dicit in Epistola citata, si verba attentius expendamus. Quid enim aliud sonant hæc verba *Antiochens exordium Sacerdotis quâ ratione serius fuerit. Indicatum, quamvis minime nos latere potuerit, tamen & ipse vel synodus ejus indicavit. Quod sicut non optavimus fieri, ita faciles excusationi quam necessitas fecit, extitimus; quia quod voluntarium non est, non potest vocari in reatum &c.* Quis enim reatus, quæ necessitas excusanda fuit apud Simplicium, nisi quod Calendonem contra leges Ecclesiasticas Constantinopoli ordinarat Acacius. Jam verò quod de Joanne Codonato subjicit idem Theophanes, qui ab Antiochenis ordinationis apud Constantinopolim factæ ignaris, Episcopus est ordinatus, & quem Calendio postmodum ad sedem Tyriorum transtulit. Vereor ne in eo hallucinatus sit. Non enim Calendio, sed Acacius Joannem ad Tyriorum Ecclesiam transtulit, uti testatur Felix Papa in libello damnationis Acacii, & Gelasius ac Liberatus.

ἀμύνας τοῦ καὶ τοῦ Ἰωάννου. Hunc prætextum fuisse condemnandi Calendonis testatur Liberatus in Breviario cap. 18. Vera autem causa cur damnatus fuerit ac depositus, hæcerat, quod synodum Chalcedonensem defenderet, nec Zenonis edicto acquiesceret. Verba Liberati sunt hæc. *Interea Calendon Archiepiscopus Antiochenus deponitur. Accusatus in aperto tanquam indevotus principi, mittens populum in rebellionem cum illo: Latenter autem quia se non suspenderet & à Felice Papa, & Joannis communionem.* Gelasius quoque in Epistola 13. ad Dardanos ait Calendonem idcirco à Zenone pulsum fuisse, quod ejus nomen è Dyptichis sustulisset, substituto in ejus locum Leontii nomine.

Ἰλλου. In Manuscripto codice Florentino & Telleriano scriptum inveni Ἰλλου. Hic est Hillus, natione Isaurus dignitate Magister officiorum, ut ait Marcellinus in Chronico: qui cum apud Imperatorem plurimum valuisset, tandem nescio quas ob causas ei infensus, Tyrannidem in Oriente arripuit unâ cum Leontio anno Christi 484. ut scribit Marcellinus, seu potius 483. ut recte Baronius observavit. Porro hic Hillus à Candido Isauri & à Damascio in vita Isidori Philosophi Ἰλλου, semper vocatur cum accentu in ultima. Ita etiam scribitur apud Suidam. Ἰλλος inquit ἄνεμα κνέρον ἢ ἢν μάλιστα ζήτανος. ὁ δὲ Ἰλλός. ἰσθρὸν δὲ Ἰλλός τὸν φθορία ἐπέμασεν ἐπὶ διδύμου ζύλου. Sic legendus est ille Suidæ locus.

ὁ συνδικαίος δὲ πρὸς τὸν πῖτρον. Scribendum est procul dubio ὁ συνδικαίος δὲ πρὸς τὸν πῖτρον τὸν πῖτρον ἀλεξάνδρου ἰσθρῶνα. Quemadmodum legit Nicephorus. Christophorionus tamen & Savilius ad marginem sui codicis emendat πρὸς πρῶτον, ineptissime. Jam pridem enim Proterius è vivis excesserat. Certè Petrum Fullonem Petro Mongo communicasse constat ex epistolis Gelasii Papæ.

ἠὲ δὲ τῷ πῖτρον. Petro scilicet Mongo. Huic enim, pulso Joanne Tabennesiota, commu-

nicavit Acacius, & synodicas ab eo litteras accepit & vicissim ad eum misit, ut docet Liberatus. Cum Petro autem Fullone nunquam communicavit Acacius: Immo gloriari solebat, quod ejus communioni nunquam sociatus fuisset: Cum tamen per hoc quod Petro Mongo communicabat, qui communicator erat Petri Fullonis, ipse quoque Fulloni communicaret, ut scribit Gelasius Papa in epistola ad Orientales quam primus edidit Jacobus Sirmundus.

τὸν πῖτρον κοινῶς ἰσθρῶνα ἀπὸ τῶν. Cur se isti à communionem Petri Mongi sejunxerint, causam non affert Evagrius. Sed & Liberatus in Breviario cap. 18. admodum obscure id refert his verbis; *Igitur Petrus Mongus ab Abbate Ammone & Joanne Episcopo Magileos, & ab Abbatibus Monachorum inferiori Egypti bella passus, & seditione ei in Casarea Basilea ut dicitur facta, anathematizavit synodum Chalcedonensem & eum Papa Leonis. Et hæc fecit, cum jam scripsisset Acacio & Simplicio quia communicator eorum esset & sancta synodi. Et his ita gestis, abscesserunt quidam à Petri communionem & Romam nuntiaverunt Pape Romano.* Quæ cum sint satis obscura, ita exponenda esse mihi videntur. Petrus Mongus cum in sedem Alexandrinam pulso Joanne restitutus esset, primo quidem simulatè egit, & synodicas litteras ad Acacium & ad Simplicium misit, quibus se communicatorem esse Chalced. synodi affirmabat. Eos quoque qui erant ex parte Timothei Salofatioli, in communionem suam admisit, uti testatur Liberatus. Postea verò cum ob hanc simulationem exagitatus esset ab Eutylianis Monachis, publice in Ecclesia synodum Chalcedonensem anathematizavit.

γρηγορίου τῷ πῖτρον. Scribendum mihi videtur πρὸς τὸν πῖτρον. Atque ita legit Nicephorus in cap. 13. libri 16.

In Caput XVII.

Πέτρος ὁ σκεύζωνος. Hunc locum partim ex Nicephoro, partim Auctoritate Florentini codicis & Telleriani emendavi. Porro de Petri ingenio mobili ac fraudulento, idem testatur Liberatus his verbis. Sed permansit Petrus in Episcopatu, scribens Acacio, quia esset synodi communicator, & fallens Alexandrinos, quia non communicaret synodo: ita ut quidam communicatorum ejus Clerici, Monachi & Laici, cognoscentes ejus fallaciam, separaverint se ab ejus communionem. Et extra collectas facientes non passi sunt nomini ejus communicare.

ὁ πῖτρον πῖτρον. Scribendum est procul dubio πῖτρον πῖτρον. Pro ἀμύνας legendum est ἀμύνας ut habet codex Tellerianus & Niceph.

ὡς παραλειψάνα τὸν ἀγιον. Objectum quidem sibi dicit hoc crimen Mongus, quod reliquias Timothei Salofatioli in alium locum transtulisset. Sed id factum nec excusat, nec negat: hoc solum dicere contentus, istud fact-

facinus coram Deo & coram hominibus im-
 pium esse. Quippe humanæ leges sepulchro-
 rum violatores graviter puniunt. Certè Vi-
 ctor Turonensis in Chronico de Mongo ita
 scribit. Post Consulatum Zenonis tertium: qui
 confestim favore Zenonis Principi, Synodum
 Chalcedonensem de pulpito coram populis
 damnat. Nomina Proterii & Timothei Sala-
 fatiati de Ecclesiasticis diptycis tollit; &
 Dioscori & Aluri, qui Proterium inter-
 fecit, scribit: corpusque Timothei Salafa-
 tiatii de Ecclesia ejiciens, in loco deserto for-
 ris civitatem projecit. Idem quoque testatur
 Liberatus in Breviario, cap. 18. his verbis.
 Sed & Petrum Alexandrinum anathemati-
 zantem Synodum Chalcedonensem & to-
 tum Papæ Leonis, qui sublato nomine Pro-
 terii & Timothei Catholici de diptychis,
 Dioscori & Timothei Aluri nomina scripsit: B
 qui ejusdem Timothei Catholici corpus de
 terra levavit, & foras projecit, qui inter
 Episcopos Catholicos sepultus fuerat, miris
 eum laudibus profecutus est Acacius, de quo
 se tanta crimina antea meminerat retulisse.
 Denique Felix Papa, in sententia damnatio-
 nis adversus Acacium, idipsum disertè confirmat:
 ut jam de hujus facinoris veritate dubitari non
 possit.

ισκιψαμεθα λογον. Variè hunc locum expo-
 fuerunt interpretes. Nam Musculus quidem
 ita vertit; *Libellum consideratè concinnavimus,*
malis hujus medelam habentem. Christophor-
 sonus autem hoc modo. *Litteras hæcè exco-*
giavimus, qua hinc malo remedio sint. Jo-
 annes verò Langus, Nicephori Interpres ita
 transulit; *Re deliberata, rationem qua mederi*
malo imminenti posset, invenimus. Ex his tri-
 bus interpretationibus, secunda quidem pe-
 nitus respuenda est: prima autem ac tertia
 ferri possunt. Commodius tamen mihi vide-
 tur, *λογον* orationem interpretari, seu sermo-
 nem ad populum, quem Petrus habuit in
 Ecclesia tunc cum acta Ecclesiastica confici
 jussit coram Legatis Acacii, de quibus supra lo-
 cutus est Evagrius.

pag. 349. *τοις επισκοπις δόντας ημιν.* Joannes Langus hunc
 locum ita vertit: *Fecimus ut ab iis qui nobis*
cum conventus agunt, ista dicerentur. Musculus
 verò sic interpretatur. *Eos qui ad nos venerunt,*
hoc idem dicere fecimus. Christophorsoni autem
 interpretatio sic habet: *Tum ut illi qui nobiscum*
una accersabantur, pro defensione idem ipsum
dicerent, effecimus. Verbum igitur, *επισκοπις δόντας*
 nihil aliud significare existimant, quam
οπισκοπις δόντας. Ego verò per vocem *επισκοπις δόντας*
 intelligi puto Clericos & laicos partis Timo-
 thei dalofactoli, qui aggregati erant Petro
 Mongo jussu Zenonis Augusti. Nam impe-
 rator Zeno suavis & consilio Acacii, scriple-
 rat Apollonio Augustali & Pergamio Duci,
 ut pellerent quidem Joannem Talaian, in-
 thronizarent autem Petrum, suscipientem He-
 noticon & Clericos Timothei Catholici, ut
 scribit Liberatus in Breviario, cap. 18. Scri-
 perat etiam Zeno litteras ad Petrum Mon-

A gum, quibus ei mandabat, ut clericos partis
 Timothei ipsi consentientes susciperet, quemad-
 modum idem Liberatus affirmat his verbis. *Et*
quidem Petrus inthronizatur ab omnibus. Scri-
ptum est ab Imperatore, ut consentientes susciperet
eos qui erant à parte Timothei Catholici. Id est,
 tam clericos, quam laicos, qui Zenonis edicto
 consentire voluissent. Hos igitur, cum Ecclesiasti-
 ca acta conficeret Petrus Mongus, quibus Aca-
 cio probaret se Chalcedonensem Synodum nun-
 quam damnasse, testes adhibuit, fecitque ut tes-
 timonio suo confirmarent, Chalcedonensem Syno-
 dum nunquam à Petro fuisse damnatam. Eo-
 rum porro testimonium fide dignum videbatur,
 eo quod fuissent ex parte Timothei Catholici, qui
 Synodum Chalcedonensem perpetuò defenderat.
 Vide caput 16. in fine, ex quo hæc intelligen-
 da sunt. De iisdem loquitur Felix Papa in
 sententia damnationis adversus Acacium, ubi
 ait: *Quid enim sunt alius, qui post obitum san-*
ctæ memoria Timothei, ad Ecclesiam sub Petro rede-
unt, &c.

επι το μω. Id est, crimen illiud quod à male-
 volis quibusdam mihi objiciebatur: Chalcedo-
 nensem scilicet Synodum à me rejici atque dam-
 nari.

τιων μονασιων. Jampridem viri docti *μονα-*
σιων emendarant, quomodo etiam legitur apud
 Nicephorum.

In Caput XVIII.

C *ως ακανονισως γινόμενον.* In damnatione ac de-
 positione Acacii, duo maxime reprehendebant
 Græci. Primum, quod in Synodo damnatus ac
 depositus non fuisset: sed solus Felix Papa no-
 men suum sententiæ depositionis praxisset.
 Alterum, quod nec convictus, nec discussus juxta
 Ecclesiasticas regulas, damnationis sententiam ex-
 cepisset. Priori quidem objectioni ita respondebant
 Romani: non opus fuisse novâ Synodo ad con-
 demnandum Acacium. Omnes enim sectatores
 & communicatores hæreticorum, qui speciali sen-
 tentiâ olim condemnati sunt, simul cum eisdem
 hæreticis damnatos intelligi. Ita Gelasius Papa in
 epistola ad Orientales, quam primus edidit Ja-
 cobus Sirmundus, in gestis de nomine Aca-
 cii. Scio quid respondeat Baronius ad annum
 Christi 484. cap. 21. Gelasium scilicet loqui de
 Oecumenica Synodo. Sed pace ejus dixerim;
 Hæc responsio non satisfacit. Neque enim
 Græci in hoc negotio discrimen ullum facie-
 bant inter generale ac particulare Concilium.
 Sed generaliter affirmabant, Acacium nulla
 in Synodo specialiter ob ipsum congregata
 fuisse damnatum. Sic enim scribit Gelasius
 Papa in epistola supra memorata, Orientales
 alloquens his verbis; *An de uno dolet Aca-*
cio, quod speciali Synodo non fuerit consultatus;
cum proprium crimen suis litteris ipse detexerit,
nec audiri debuerit jam sponte confessus, & de
tantis Pontificibus Catholicis non dolet sine ulla
discussione seclusis. Fatetur ingenue Gelasius
 Papa,

Papa, Acacium in nulla speciali Synodo convictum atque auditum fuisse. Certè ex duabus Synodis Romanis, in quibus damnatus est Acacius, neutra ipsius causâ congregata est. Sed prior quidem ob Vitalem ac Misenum Legatos sedis Apostolicæ collecta est: in qua Vitalis quidem ac Misenus damnati: Petrus verò Alexandrinus & Acacius, perfricti tantum obiter ac notati, ut docet Evagrius paulò infra. Posterior verò, causâ Antiochenæ Ecclesiæ collecta est eodem anno, ut docet Felix Papa in Epistola synodica ad universos Presbyteros & Archimandritas Constantinopoli & per Bithyniam consistentes. Qua in Synodo Petrus quidem Antiochenus præcipuè, ac *ἁποστολικῶς* damnatus est; qui pulso Calendione sedem Antiochenam invaserat. Petrus verò Alexandrinus, & Acacius Constantinopolitanus, ut socii & communicatores ejusdem Petri damnati sunt, ut subscriptio eidem Epistolæ subiecta declarat. *Candidus Tiburtinacivitatis Episcopus, Petro Alexandrina Ecclesia pervasori, & Acacio quondam Ecclesie Constantinop. nec non etiam Petro Antiocheno, ab Episcopali & Christianorum numero olim jure & merito segregatis, omnibusque sequacibus eorum, sequens Auctoritatem sedis Apostolicæ, omnium nostrum, juxta Ecclesie statum, Catholica deliberatione prolata, anathema dicens subscripsi, &c.* Quod verò Felicem Papam, solum ei sententiæ nomen suum præfixisse querebantur Græci, huic objectioni ita respondet Felix in Epistola supra citata, his verbis. *Unde nunc causa Antiochena Ecclesia apud B. Petrum Apostolum collecti, rursus dilectioni vestra morem qui semper apud nos obtinuit, properavimus indicare. Quoties intra Italiam propter Ecclesiasticas causas præcipuè fidei colliguntur Domini Sacerdotes, consuetudo retinetur, ut successor Præsulum sedis Apostolicæ, ex persona cunctorum totius Italiae Sacerdotum, juxta sollicitudinem sibi Ecclesiarum omnium competentem, cuncta constituat. Idem ante Felicem dixerat Julius Papa in Epistola ad Orientales, quam refert Athanasius in Apologetico. Jam verò quod spectat ad secundam objectionem Orientalium, de Acacio sine ulla discussione damnato, satis responsum est à Gelasio Papa in Epistola ad Orientales, cujus verba supra protulimus.*

ἡ δὲ ἄλλη ἐπιδομένη τῶ φιλίκε. Jam quidem antea Joannes Tabennesiota, cum ex sede sua dejectus fuisset, Romam veniens, Simplicium Papam appellaverat. Libellum tamen ei non obtulit; sed tantum suasit, ut pro sua causa ad Acacium scriberet. Quod quidem prompto ac libenti animo fecit Simplicius Papa. Acacius verò, acceptis Simplicii litteris, respondit, se Joannem quidem Episcopum Alexandriæ minimè agnosce- re, Petrum verò Mongum in communionem suscepisse jussu Zenonis Augusti. Quibus litteris graviter commotus Simplicius rescripsit, Acacium non rectè neque ordine egisse, qui Petrum communi amborum sententiâ damnatum, in communionem recepisset. Cùmque Joannes Simplicio Papæ libellum pararet offerre, varia in Acacium crimina continentem, Simplicius interim morte præventus est, antequam Acacius

A postremis ejus litteris respondisset, ut scribit Liberatus in Breviario. Sed cum Felix in locum Simplicii subrogatus fuisset, Joannes libellum, quem Simplicio antè paraverat porrigendum, obtulit Felici Papæ. Qui mox per Vitalem ac Misenum Episcopos, libellum citationis misit ad Acacium, mandans ut quamprimum Romam veniret, coram Apostolicâ sede libello Joannis Episcopi responsurus, ut legitur in gestis de nomine Acacii, & in libello citationis ad Acacium transmissio. Libellus quidem citationis sic incipit: *Episcopali diligentia commone debuerat dilectio tua, Ecclesiasticum morem secuta, quid responso sanctæ memoriæ prædecessoris mei per virum devotum Uranium Subdiaconum apud clementissimum Principem: quid apud te quoque littera ipsius in causa Alexandrina Ecclesia profuerant, indicare.* Ubi obiter scribendum esse moneo. *Uranium Subadjuvam.* Sic enim dicitur in gestis de nomine Acacii. *Joannes & Eiconomus Catholicis à Catholicis ordinatur Episcopus. Qui cum de consuetudine Majorum ad Apostolicam sedem Synodica per Isidorum Presbyterum, & Petrum Diaconum scripta misisset, superveniente Uranio Subadjuva, & contra Joannem jam Episcopum sacræ Principis deferente, ab Episcopatus illius confirmatione Papa suspensus est, &c.*

ἁρὸς τῶ φιλίκε παρὰ τὴν ζήνοια. Transposita sunt vocabula, quæ sic relittuo: *ἑπίδοται παρὰ τῶ φιλίκε παρὰ τὴν ζήνοια.*

In Caput. XIX.

ἡ δὲ ἄλλη ἐπιδομένη τῶ βασιλείαν. Hinc Evagrii locum optime exposuit Nicephorus, his verbis: *ἡ δὲ ἄλλη ἐπιδομένη τῶ βασιλείαν, &c.* Id est: Præsertim Vitalis ac Misenus Româ missi, in urbem regiam adventassent, &c. Scribendum igitur est in Evagrii. *ἡ δὲ ἄλλη ἐπιδομένη τῶ βασιλείαν.* Sic enim Evagrius vocare solet Constantinopolim: ut infra, cap. 25.

ὁ τῶν ἀκοιμητῶν. Duo erant monasteria Constantinopoli, quæ ἀκοιμητῶν vocabantur, Bassiani scilicet ac Dii. Et Bassiani quidem ac Dii vocabulum à conditoribus suis sumserant. Acamitarum verò nomen illis inditum est, propterea quod noctu atque interdium divinas laudes celebrarent, alternis vicibus sibi succedentes: adeo ut infomes esse viderentur. Sic olim in Galliis jugis laus in quibusdam monasteriis viguisse dicitur.

In Caput. XX.

ὁ ἀκοιμητῶν. Nicephorus hæc commentoria (sic enim Latini vocant, quæ Græcis dicuntur ἑπιδομένης) ad Zenonem Imperatorem scripta esse existimavit. Verùm Evagrius ad Vitalem ac Misenum sedis Apostolicæ Legatos ea scripta fuisse dicit. Certè commentoria

ad Legatos & hujusmodi personas mitti solebant, non autem ad Imperatorem Romanum. Erant enim quasi mandata & instructiones, quas studiosè observare debebant Legati.

ὁφείλει ἀσφαλῶς ἔχειν. Rectius apud Nicephorum scribitur ὁφείλει, id est, pro certo habere debet.

χαλκιδόνειον. In optimo codice Florentino scriptum inveni, χαλκιδοναίων; quomodo etiam alibi scriptum habet idem codex, ut supra notavi. Sane veteres nummi eam scripturam confirmant, & Author Etymologici in voce χαλκιδών.

Pag. 351. ἐμφέρονται τοῖς τε περὶ ἀρμύνης. Assentior Henrico Savilio, qui in codice suo emendavit, ἐμφέρονται τε τοῖς περὶ ἀρμύνης. Sed probare non possum interpretationem Christophoroni, qui hunc locum ita vertit: *Extant præterea in actis ejusdem Concilii, &c.* Neque enim Evagrius ullius Concilii mentionem facit, sed collectionem duntaxat Epistolarum recenset, quæ ad causam Acacii pertinebant. Putavit scilicet Christophoronus, ex eo quod actorum mentionem ab Evagrío fieri viderat, statim consequi, ut hæc in Concilio acta fuerint. Verum non ita perpetuò se res habet. Acta enim simpliciter vocari possunt, quæcunque in aliquo negotio gesta sunt, etiam si nullum Concilium aut iudicium intervernerit.

οἱ δὲ διήλογον. Delendus est articulus postpositivus, quem nec Nicephorus agnovit.

ἵππο δίο καὶ μέγαν ἐπισκόπον. Ab uno Episcopo, eoque hæretico Mongum ordinatum esse reliqui omnes scribunt. Ita Acacius in epistola ad Simplicium Papam, & Felix in epistola synodica ad omnes Monachos & Archimandritas Constantinopoli & in Bithynia consistentes. Idem etiam testatur Theophanes in Chronico, pagin. 107. Et Gelasius in gestis de nomine Acacii. Liberatus tamen à pluribus ordinatum dicit Petrum, licet numerum eorum non exprimat.

In Caput XXI.

Pag. 351. ἀνακίς ἐπιστολῶν περὶ συνηλικίων. Extat hæc epistola Acacii, Latine edita inter Epistolas Simplicii Papæ. Eiusdem epistolæ mentio fit in epistola Felicis Papæ, quæ sententiam depositionis Acacii continet.

ἀνακίον ἢ τὸν τῆς. Particulam ἢ addidimus ex codice Florentino, quæ multum lucis affert huic loco. In eodem codice Florentino ad marginem horum verborum, hoc scholium adscriptum est: ἢ λίγαι ἐπὶ ἐπιστολῶν τῶν πρὸς τὸν ἀνακίον ἵππο τῶν ῥώμης καὶ βασιλεῶν. Σιόδωρ δὲ μέντοι ἢ κίλιξ βασιλεῖος ἡγεσίας αὐτῶν φασί. Id est; Evagrius quidem hoc loco aperte non dicit, Acacium ab Episcopo Romano depositum fuisse. Verum Theodorus Lecttor, & Basilii Cilix disertè id affirmant. De Basilii Cilice idem testatur Nicephorus, in cap. 17. libri 16. Porro Evagrius nolter immeri-

to reprehenditur ab illo Scholiaste, quod Acacii depositionem hoc loco reticuerit. Refert hic Evagrius cuncta quæ gesta sunt in Synodo Romana, quæ collecta est anno Christi 484. adversus Vitalem & Misenum sedis Apostolicæ Legatos. In ea Synodo Vitalis quidem ac Misenus Sacerdotii honore privati sunt. Acacius verò tantum notatus ac perfrictus est, ut ex decreto Synodi apparet, quod hic refertur ab Evagrío. Post hæc Felix litteras synodicas misit ad Acacium, in quibus ita scriptum erat: *Peccasti, ne adjicias, & de prioribus supplica.* Quibus acceptis, cum Acacius adhuc recalcitraret, & prioribus deteriora committeret, Felix Papa congregatis iterum Episcopis apud sanctum Petrum, depositionis sententiam in Acacium promulgavit, eamque per Tutum defensorem Ecclesiæ Romanæ direxit Acacio, quæ sic incipit: *Multarum transgressionum reperis obnoxius.* Hæc ita gesta esse docet Felix Papa, in epistola synodica ad Presbyteros & Archimandritas Constantinopoli & per Bithyniam consistentes. Postquam enim de Vitale ac Miseno, & de Acacio damnatis in Synodo Romana scriptis, hæc addit: *Post illam sententiam qua in Acacium perturbatorem totius Orientis Ecclesiæ dista est; His quoque nunc congregati adjecimus litteris, &c.* Et paulò post: *Unde nunc causa Antiochena Ecclesiæ apud beatum Petrum Apostolum collecti, rursus dilectioni vestre morem qui apud nos semper obrinnit, properamus indicare.* Ex quibus verbis apparet hanc Epistolam scriptam esse à Felice, nomine Synodi tertiæ Romanæ, quæ collecta erat causa Antiochena Ecclesiæ, quam pulso Calendione Petrus Fullo invaserat. In hac igitur Synodo Felix sententiam adversus Acacium, quæ incipit: *Multarum transgressionum, &c.* dictavit, & per Tutum defensorem ad Acacium transmisit. Nec est quod quis dicat, eam sententiam jam antea latam fuisse in secunda Synodo Romana, tunc cum Vitalis ac Misenus damnati sunt; sed aliquanto post missam fuisse à Felice, ex præcepto Synodi tertiæ Romanæ. Id enim refutat Evagrius, qui in Synodo Romana qua Vitalis ac Misenus damnati sunt, sententiam depositionis in Acacium latam esse non dicit. Præterea Liberatus in Breviario cap. 18. manifestè docet, sententiam illam depositionis adversus Acacium diu post damnationem Vitalis ac Miseni prolatam fuisse. Audi enim quid dicat Liberatus: *Redeunt aliquando Legati. Sed præcesserant Monachi, qui eos graviter de proditione arguebant. Audis cominus & convulsi ex ipsis litteris quas detulerunt, à locis propriis sunt remoti.* Et paulò post: *Ubi ergo ad plenum detectus est Acacius hæreticus, Papa Felix in litteris suis synodicis sic posuit: Peccasti, ne adjicias, & de prioribus supplica.* Susceptis his Acacius litteris perseverat, neque recedens à communionem Petri, neque suadens ei palam suscipere Synodum Chalcedonensem, & totum Papa Leonis. Hac cognoscens Papa Felix, damnationis scripturam misit Acacio per Tutum defensorem, cujus est principium. *Multarum transgressionum reperis obnoxius.*

Pag. 352.

ἐν τῷ πλεονάζοντι. In MSS. codicibus Florentino ac Telleriano, & apud Nicephorum scribitur, ἐν τῷ πλεονάζοντι. Melius tamen scriberetur, ἢ πλεονάζοντι. Quomodo etiam legisse videtur Christophorus. Sed & in superiori linea libentius ita legerem, εἰπερ ἡ ἀπα τῶν πλεονάζοντων ἢ τὸν ζήλωτα, &c. Id est: Cum tamen, si quidem fidem magis quam Zenonem amabat, id prestare debuisset.

ἂν ἐν τῷ ἔχει. Post Synodum Romanam quæ ob causam Vitalis ac Miseni collecta fuerat, & in qua Vitalis quidem ac Misenus damnati sunt: Petrus verò & Acacius notati ac perfricti, consequens erat ut Evagrius de sententia depositionis in Acacium lata, & per Tutum defensionem Constantinopolim missa loqueretur. Nec tamen id hoc loco fecit Evagrius. Cujus rei duæ possunt afferri rationes. Aut enim ob reverentiam sedis Constantinopolitanæ id factum est ab Evagrío: Aut propterea quod id jam supra retulerat Evagrius ex Zacharia Rhetore, ut videre est in cap. 18. Quod igitur illic retulerat, id hoc loco repetere superfluum duxit.

In Caput XXII.

λεοντὸ ἀναθεματίζω. Hunc locum supplevi ex codice Florentino, in hunc modum, λεοντὸ ἀναθεματίζω. Non enim semel, sed sæpius Petrus Mongus Chalcedonensem Synodum cum Leonis Epistola damnavit.

ἐν δὲ τῷ ἀναθεματίζω. Hujus Abbatis Nephali meminit Liberatus in Breviario cap. 18. ita scribens: Porro Petrus de propriis civitatibus Catholicos expulit Sacerdotes, ex quibus nonnulli apud Constantinopolim persecutionem gravissimam pertulerunt. Scandalizabat autem Imperator & illos, qui à parte Abbatis Nephali erant, & qui circa Joannem Episcopum, Egumenum Monasterii Diochoni. Et agens contra ipsum Joannem, præposituram ei abstulit, & eam tradidit Monasterio Abbatis Amonis.

In Caput XXIII.

Pag. 353.

ἐν τῷ πλεονάζοντι. Malim scribere, ἐν τῷ πλεονάζοντι. Porro notandum est, Evagrium primo loco referre mortem Acacii. Ex tribus enim illis Schismaticis qui Orientis Ecclesiam laceraverunt; Acacio scilicet Constantinopolitano, Petro Alexandrino, & Petro Antiocheno, primum ait Acacium ex hac vita migrasse: Petrum deinde Alexandrinum, qui Mongus dictus est; postremum verò Petrum Fullonem ex hac luce sublatum. Verum Victor Turonensis in Chronico, ex tribus illis quos dixi, primum obiisse scribit Petrum Antiochenum. Sic enim scribit: Post Consulatum secundum Longini, Petrus Antiochenus sub damnatione moritur, & in ejus loco Calendion ordinatur. Orientales autem Episcopi tanquam nescientes, Joannem cognomento Codonatium eidem An-

tiochena Ecclesia consecrant Episcopum, cui Petrus successit hæreticus. Hic erat annus Christi 488. Dynamio & Sifidio Consulibus. Sequente vero anno, quo Consules fuerunt Probinus & Eusebius, idem Victor Turonensis Acacii obitum commemorat his verbis: Eusebio V. C. Cos. Acacius Constantinopolitanus Episcopus sub damnatione moritur, & pro eo Flavita Episcopus ordinatur, cui tertio promotionis suæ mense mortuo, Euphemius Synodi Chalcedonensis decretorum custos in Episcopatu succedit. Anno autem sequenti, Longino iterum & Fausto Consulibus, Petrum Alexandrinum sub damnatione mortuum esse idem Victor scribit. At Baronius in Annalibus Ecclesiasticis, horum trium Schismaticorum interitum, eodem quidem ordine refert quo Victor Turonensis, sed non eodem anno. Petrum enim Fullonem obiisse scribit anno Natalis Dominici 486. Acacium verò biennio post, id est anno Christi 488. In Mongi autem interitu prorsus consentit cum Victore. Ego verò Victoris sententiam sequi malim, qui Fullonis interitum refert anno Christi 488. Nam Calendio Episcopus Antiochiæ creatus est anno Natalis Dominici 482. ut constat ex Epistola Simplicii Papæ, qui cum Episcopatum illum quatuor annis obtinuerit, sicut testatur Theophanes, necessarîo dicendum est Petrum Fullonem, qui pulso Calendione, in ejus locum subrogatus est, anno Christi 486. Antiochenam sedem occupasse. Quis autem credat Petrum Fullonem, qui tot ac tanta facinora Episcopatus sui tempore perpetravit, paucis post promotionem suam mensibus interiisse. Non igitur anno Christi 486. obiit Petrus Fullo, ut putavit Baronius. Sed hoc argumentum facile retellitur; sola enim Theophanis autoritate nititur, qui quatuor annos Episcopatus tribuit Calendioni. Atqui Calendio anni duntaxat spatium Sacerdotium gessit. Dejectus enim est per insidias Ordinatoris sui Acacii, paulò post Synodum Romanam, anno Christi 483. ut docet Epistola Felicis Papæ ad universos Presbyteros & Archimandritas Constantinopoli & per Bithyniam consistentes, & Author gestorum de nomine Acacii. Gravissimè autem falluntur Theophanes ac Cedrenus, qui Petrum Fullonem post Petrum Mongum è vivis abiisse scribunt. Quos refellit Gelasius Papa in Epistola ad Orientales, qui Fullonem priorem obiisse testatur his verbis: Docete igitur Petrum Alexandrinum ab Antiocheni Petri unquam communione desisse, & non usque ad diem, cum Antiochenus Petrus in hac luce versatus est, indivisum utrisque fuisse consortium. Et iterum pag. 215. Sed donec advixit Antiochenus Petrus, qui usque post Acacianum cum Petro Alexandrino factus intum defunctum ostenditur, nunquam Antiocheno Petro Alexandrino Petrus communicare desit, quod Catholicorum continet relatio Sacerdotum.

Antiochena Ecclesia consecrant Episcopum, cui Petrus successit hæreticus. Hic erat annus Christi 488. Dynamio & Sifidio Consulibus. Sequente vero anno, quo Consules fuerunt Probinus & Eusebius, idem Victor Turonensis Acacii obitum commemorat his verbis: Eusebio V. C. Cos. Acacius Constantinopolitanus Episcopus sub damnatione moritur, & pro eo Flavita Episcopus ordinatur, cui tertio promotionis suæ mense mortuo, Euphemius Synodi Chalcedonensis decretorum custos in Episcopatu succedit. Anno autem sequenti, Longino iterum & Fausto Consulibus, Petrum Alexandrinum sub damnatione mortuum esse idem Victor scribit. At Baronius in Annalibus Ecclesiasticis, horum trium Schismaticorum interitum, eodem quidem ordine refert quo Victor Turonensis, sed non eodem anno. Petrum enim Fullonem obiisse scribit anno Natalis Dominici 486. Acacium verò biennio post, id est anno Christi 488. In Mongi autem interitu prorsus consentit cum Victore. Ego verò Victoris sententiam sequi malim, qui Fullonis interitum refert anno Christi 488. Nam Calendio Episcopus Antiochiæ creatus est anno Natalis Dominici 482. ut constat ex Epistola Simplicii Papæ, qui cum Episcopatum illum quatuor annis obtinuerit, sicut testatur Theophanes, necessarîo dicendum est Petrum Fullonem, qui pulso Calendione, in ejus locum subrogatus est, anno Christi 486. Antiochenam sedem occupasse. Quis autem credat Petrum Fullonem, qui tot ac tanta facinora Episcopatus sui tempore perpetravit, paucis post promotionem suam mensibus interiisse. Non igitur anno Christi 486. obiit Petrus Fullo, ut putavit Baronius. Sed hoc argumentum facile retellitur; sola enim Theophanis autoritate nititur, qui quatuor annos Episcopatus tribuit Calendioni. Atqui Calendio anni duntaxat spatium Sacerdotium gessit. Dejectus enim est per insidias Ordinatoris sui Acacii, paulò post Synodum Romanam, anno Christi 483. ut docet Epistola Felicis Papæ ad universos Presbyteros & Archimandritas Constantinopoli & per Bithyniam consistentes, & Author gestorum de nomine Acacii. Gravissimè autem falluntur Theophanes ac Cedrenus, qui Petrum Fullonem post Petrum Mongum è vivis abiisse scribunt. Quos refellit Gelasius Papa in Epistola ad Orientales, qui Fullonem priorem obiisse testatur his verbis: Docete igitur Petrum Alexandrinum ab Antiocheni Petri unquam communione desisse, & non usque ad diem, cum Antiochenus Petrus in hac luce versatus est, indivisum utrisque fuisse consortium. Et iterum pag. 215. Sed donec advixit Antiochenus Petrus, qui usque post Acacianum cum Petro Alexandrino factus intum defunctum ostenditur, nunquam Antiocheno Petro Alexandrino Petrus communicare desit, quod Catholicorum continet relatio Sacerdotum.

Antiochenus Petrus in hac luce versatus est, indivisum utrisque fuisse consortium. Et iterum pag. 215. Sed donec advixit Antiochenus Petrus, qui usque post Acacianum cum Petro Alexandrino factus intum defunctum ostenditur, nunquam Antiocheno Petro Alexandrino Petrus communicare desit, quod Catholicorum continet relatio Sacerdotum.

Antiochenus Petrus in hac luce versatus est, indivisum utrisque fuisse consortium. Et iterum pag. 215. Sed donec advixit Antiochenus Petrus, qui usque post Acacianum cum Petro Alexandrino factus intum defunctum ostenditur, nunquam Antiocheno Petro Alexandrino Petrus communicare desit, quod Catholicorum continet relatio Sacerdotum.

οὐδὲν ἔτι πλεονάζοντι. Scribit Theophanes Fravitam Synodicas litteras scripsisse ad Petrum Alexandrinum, quibus negabat se Felicis Episcopo Romano communicare. Rursus verò

verò Synodicis ad Felicem missis, ei significasse, nullam se communionis societatem habere cum Petro Alexandrino. Eidem Fravitæ tres duntaxat menses Episcopatus assignat Theophanes, sicut & Victor Turonensis; non autem quatuor, ut Evagrius.

ἄλλοι δὲ ἀφορμὴν γινώσκουσιν τῶν μετῶν. Erant Alexandriae tunc duo genera hæreticorum; Dioscoritæ scilicet, & Efsaiani; de quibus Liberatus in Breviario. Ex his Dioscoritæ quidem Chalcedonensem Synodum prorsus damnabant & anathematizabant. Efsaiani verò, Zenonis Edictum sequentes, eam quidem Synodum haudquam admittebant; non tamen anathema ei dicebant.

παλαιὰ δὲ τὸ μὲν πέρας. Quo anno mortuus sit Petrus Antiochenus, Evagrius disertè non dicit; nec ex ejus verbis colligi potest cum obiisse post Petrum Alexandrinum. Immo contrarium potius ex Evagrii verbis elicitur. Nam si Petrus Antiochenus superstes fuisset Alexandrino Petro, certè Athanasius qui Alexandrino Petro successit, Synodicas suas Antiocheno Petro misisset. Hæc enim litteræ in ipso Episcopatus exordio à Patriarchis miti consueverant. Cùm igitur Synodicas suas ad Palladium Antiochenum miserit Athanasius, ex eo apparet Antiochenum Petrum diu ante Alexandrinum obiisse. Porro de Synodicis Athanasii litteris ita scribit Liberatus in Breviario: Non post multum tempus moritur & Petrus Mongius Alexandria, & post eum in ea Sede ordinatur Athanasius; qui & ipse in Edicto Constantinopolitana & Antiochena & Hierosolymitana communicavit Ecclesie.

In Caput XXV.

Pag. 356. Δύοισι ἔτι Ζήνων ἀπέστειλε. Zeno non solum munerebus ac donis, sed etiam pollicitationibus Armatum ad suas partes traduxit. Pollicitus enim est, se simul ac Imperium recuperasset, Armatum quidem Magistrum præsentis militiæ perpetuum; Basiliscum verò ejus filium, Casarem & Assessorum sibi esse facturum, ut scribit Theophanes in Chron. pag. 107. cujus verba, quia corrupta sunt, nec ab Interprete intelligi potuerunt, hic apponam: Ἄλλα δύοισι τοῖς ἀπὸ Ζήνωνος, ἃ ἦτορ ὡς ἐπὶ πολλὸν τοσούτοις, ἃ ἔπαρξαι δὲ δόξα στρατηλατείαι, ἃ τὸν ἴδον ἀπὸ βασιλικῶν Καίσαρα ποιεῖν ἢ συγκάδοισιν αὐτῶν, αὐτῶν αὐτῶν καὶ βασιλικῶν ἐπιπέδου. Id est: Verum donis à Zenone missis ipse quoque obsecravit, & pollicitatione perpetua Magistratui potestatis, & quod Zeno Basiliscum ipsius filium Casarem atque Assessorum suum facturum esset, unâ cum Zenone reversus est contra Basiliscum. Scribo igitur: ἃ ἔπαρξαι ἀδιαδόχῳ στρατηλατείαι, ἀδιαδόχον στρατηλατίαν, vocat Theophanes perpetuam Magistratui militum potestatem. Auctor Chronici Alexandrini emendationem nostram prorsus confirmat. Scribit enim Zenonem Armato promississe, se Magistratui præsentis militiæ potestatem ei concessurum quoad viveret, ἐπαρξαι αὐτῷ αὐτῶν πολλὰ, ἃ τῶν στρατηλασιῶν τῶν παλαιῶν ἵως

ἂ τῆς αὐτῆς ζωῆς. De hoc Armato Suidas multa refert in voce ἀρμάτω, quæ desumpta videntur ex Damascio in vita Hilydori Philosophi.

In Caput XXV.

ἄλλοι δὲ ἀφορμὴν γινώσκουσιν. In hujus verbi expositione hallucinati sunt Interpretes. Langus quidem hastam expeditam vertit. Musculus verò suo more, cùm Latinum vocabulum ipsi non suppeteret, Græcam vocem retinuit. At Christophorus omnium pessimè interpretatur, hastam cuspidè bifidâ. Ego amentatam verti. ἀγκύλη enim idem est quod amentum: Lorum scilicet quo vinciebantur jacula seu lanceæ, ut in hostem emitti possent. Glossæ veteres ex Bibliotheca Petri Danielis à Turnebo citatæ ita exponunt: Amentum, corrigia lanceæ, quæ etiam ansula est ad jactum. Ubi ansula est ἀγκύλη, quæ scilicet comprehenditur telum ut jaciatur. Hesichius ἀγκύλην exponit, τὸ ἐσθίραι τὰς δακτύλους τῆ ἀγκύλης τῆ ἀκοντίου πῆσαι ἢ ἐπὶ τῶν ἰσθμῶν εἶναι. Sic ἀγκύλην κοτλάειν dixit Æschylus, metaphora sumpta ἀπὸ τῶν δοράτων, ἀπὸ ἀγκύλης ἢ μεταγκύλα εἰσάγειν, ut scribit Eustathius ad librum secundum Iliadis. Duplex autem erat usus Amenti. Nam & ad apprehendendum jaculum conducebat, & ut majore impetu ferretur in hostem.

ἀναβολὴ δὲ ἐστὶν ἰσθμῶς ἡδύσαι. In optimo codice Florentino disertè scriptum inveni ἀναβολῆ, admodum viri docti legendum esse conjecerant. Est autem ἀναβολῆς, quem Latini Stratorem vocant, qui dominum in equum levare solet, ut testatur Suidas; apud quem extat locus veteris Scriptoris, qui de Rege Masinissa ita scribit, ἔδὲ μακρογύσιας ἡγερέας ἐπιπυχῶς ἀναβολῆς ἐπέβηκεν. Ubi Suidas vocabulum ἀναβολῆ sumptissime videtur pro scala quam vulgò stapedam vocamus.

ἀνασεισῆεν. Scribendum puto ἀνασεισῆεν, ut Pag. 355. legitur in codice Telleriano. Ita enim postulat analogia, ut à πείρη sit σειρῆεν. Suidas ἀνασειρῆεν exponit, ἀπὸ ἰδύκειν, ἀνακαλίπειν. Nicephorus autem pro hac voce posuit ἀνασειλλειν. Porro mors Theodorici contigit anno Christi 481. ut testatur Marcellinus in Chronico, his verbis: Placidio solo Coss. Theodoricus Triarii filius Rex Gothorum, adscitis suis usque ad Anaplum; quarto urbis milliario advenit; nulli tamen Romanorum proxiis continuo reversus est. Porro in Illyricum properans, dum inter suorum moventia plaustra progreditur, jacens super carpentum teli acuminis, & pavescentis equi sui impulsionè fixus transverberatusque interit.

In Caput XXVI.

μετὰ τὰτα μαρκιανός. Theophanes motum hunc Marciani, perinde ac Evagrius noster, refert statim post obitum Theodorici Triarii filii. Dissentit tamen Malchus in historia Byzantina. Scribit enim Theodoricum Triarium audita seditione Marciani, illico contractis ingen-

ingentibus copiis, Constantinopolim versus profectum esse; specie quidem ut Imperatori suppetias ferret; revera tamen ut urbem regiam occuparet. Verba Malchi, si quis legere desiderat, habentur pag. 86. editionis regia. Adde quod Procopius Marciani frater, capto Marciano & profligata ejus tyrannide, ad Theodoricum in Græciam profugit. Cumque Zeno missa legatione cum sibi dedi postularet, nunquam id à Theodorico impetravit, ut scribit Candidus in libro secundo, & Malchus in libro jam citato.

In Caput XXVII.

Pag. 356. τῆς βουλῆς αἰσθησῶ. Rectius in MS. codice Florentino scribitur, τῆς ἐπιβουλῆς ζήνωνος αἰσθησῶ.

ὡς δὲ Ἰσοδόκῃ ζήνωνος. Hujus loci sensum non viderunt Interpretes, quibus prava interpunctio fraudi fuit. Ego verò media distinctione post hæc verba apposita, lucem huic loco attuli. Ait enim Evagrius duas causas afferri, quæ Theodoricum impulissent, ut ad Italiam proficisceretur. Prima est, quòd Zeno ei insidiaretur. Alii autem dicebant Theodoricum Zenonis consilio impulsam, in Italiam se contulisse. Certè in excerptis veteris Authoris, quæ ad calcem Ammiani Marcellini jam pridem edidi, Theodoricus consensu Zenonis in Italiam profectus esse dicitur. Sic enim illic scribitur: Zeno recompensans beneficiis Theodoricum, quem fecit Patricium & Consulem, donans ei multum, & mittens eum ad Italiam, pacatus est, ut si viculus fuisset Odoachar, pro merito laborum suorum, loco ejus dum adquireret, tantum, præregnaret. Idem quoque testatur Jordanes in Geticis, & in lib. de successione Regnorum.

In Caput XXVIII.

ἀντιφορον. Sic dictum videtur ædificium quoddam quod fori usum præstabat. Hoc ædificium ait Evagrius fuisse in suburbano Daphnensi, è regione publici balnei. Id enim sonant hæc verba, ἐν δὲ τῇ δημόσιῃ βαλανείῃ. Mutulus quidem ἐν δὲ vertit: Rectè ad publicum balneum. Quod non probò; nam ἐν δὲ, idem est quod κατὰ ἀντίον, teste Suida. In antiforo autem ait Evagrius erectam fuisse statuam Mammiani. Ex quo apparet antiforum fuisse id quod supra dixi. Nam statuæ in foro erigi solebant.

Pag. 357. ἔδωκε ἑκ νόσμων. Assentior Christophorono & Savilio, qui ἐδῶκε emendarunt.

In Caput XXX.

Pag. 358. ἀνασάσει εἰρήνην τις ὦν. Qualiter affectus fuerit Anastasius erga res Ecclesiasticas, & quâ ratione se gesserit in earum administratione, docet Liberatus in Breviario, cap. 18. his verbis; Ascenderunt quidam & adversantium & communicantium ei ad Anastasium. Et dum haberent contra Principem contentionem, aliis quidem proponenti-

bus anathematizari Synodum, & ita communicari; aliis verò pacatis in univoco Edicto adjici ea quæ satisfacerent his qui communicaverant Petro: Considerans Imperator, quòd si adjectionem Edicto faceret, tumultum moveret Ecclesia, & anathematizare Synodum esset impossibile; persuasit ei sufficere univocum Edictum, ut communicarent adveniens sibi, sicut & ceteri Ecclesiarum Episcopi. Et cum non obediunt hac agere, nihil impetrat aut ei dimisit. Ex quibus vides, Anastasium Imperatorem Zenonis Edictum prorsus secutum esse, nec præterea quicquam innovari voluisse.

καὶ ἄλλοι μὲν. Scribendum est δὲ ἄλλοι.

τῷ σωθῆναι χαριματόων. Joannes Langus litteras Zenonis Imperatoris de Ecclesiarum adunatione videtur intelligere. Sic enim vertit; hi quidem litteris insidiosè compositis per fraudem decepti quem sensum secutus est etiam Christophorus. Certè hic Evagrii locus aliter exponi non potest. Duas enim causas affert, cur nonnulli Edicto Zenonis acquiescerent. Quosdam igitur ait fuisse deceptos blanda illa, & ad persuadendum composita Principis oratione. Alios verò studio pacis & quietis Ecclesiarum illectos, huic Edicto acquiescisse.

In Caput XXXI.

ἄλλοις ἐλπίσων. Hic Alcison Episcopus erat Nicopolis, quæ metropolis est veteris Epiri. Inter præcipuos defensores Synodi Chalcedonenfis. Mortuus est anno Christi 516. Petro solo Consule. Eius meminit Marcellinus in Chronico, qui eum Alcium vocat. Vide Baronium ad annum Christi 516.

πῶς ἂν παροικησάντων. Cum duo fuerint Petri uno eodemque tempore, alter Alexandrinus Episcopus, alter Antiochenus, incertum est uterillorum hic intelligatur. Probabilius tamen videtur, Alexandrinum Petrum hic designari; eò quod Monachi Palæstina statim obviuntur de Alexandria, & de Ægypto ac Libya. Obstat tamen quod obicitur ab iisdem Monachis; post mortem scilicet Petri Ægyptum separatim communicasse, & Orientales ab eorum communione disjunctos fuisse. Petro enim Alexandrino successit Athanasius, qui Synodicas scripsit ad Palladium Episcopum Antiochia, ejusque communioni sociatus fuit, ut superius observavi ex Evagrion & Liberato. Rursus verò si Petrum Antiochenum hoc loco designari dixerimus, eadem erit difficultas. Verum responderi potest, Monachos hic loqui non de ipsis Patriarchis, sed de integra Diocesi; & de maxima parte Episcoporum. Certè post mortem Petri Alexandrini, Orientales Episcopos communionem Ecclesie Romanæ expetiisse apparet ex Epistola Gelasii Papæ ad Orientales.

τῶν δὲ οὐκ ὄντων ἀνεχομένων. Addenda est procul dubio particula negativa, hoc modo, τῶν δὲ οὐκ ὄντων μὴ ἀνεχομένων, quemadmodum legitur apud Niceph. & in codice Telleriano.

ζήνοσιος. Erat hic Episcopus Hierapolitanus, à Petro Fullone ordinatus, qui alio nomine Philoxenus dicebatur. De hoc pestifero homine multa habet Theoph. Cedren. Niceph. & alii.

ἰπὶ δῖοσκορον ἢ θεόδωρον. Non dubito quin A
Dioscori nomen hoc loco perperam positum
sit pro Diodori nomine. Neque enim Diosco-
rum anathemati subijci volebat Xenatas inimi-
cus Chalcedonenſis Synodi : sed Diodorum
Tharſenſem & reliquos. Ita certe Victor Tu-
ronenſis in Chronico. Joanne Gibbo Coſ.
“ Anaſtaſius Imp. Flaviano Antiocheno , & Phi-
“ loxeno Hierapolitano Præfulibus Conſtantino-
“ polim Synodum congregat : & contra Diodo-
“ rum Tarſenſem & Theodorum Mopſueſtenum
“ cum ſcriptis, Theodorum Cyri, Ibam Edelle-
“ num, Andream, Eucherium, Cyrum & Joan-
“ nem Episcopos, cæterosque alios qui in Chri-
“ ſto duas prædicabant naturas, duasque formas,
“ & qui non conſentitur unum de Trinitate
“ crucifixum, una cum Leone Episcopo Rom.
“ & ejus tomo, atque Chalced. Synodo inferre
“ anathemata perſuaſit. Idem confirmat Theo-
“ phanes in Chronico pag. 131.

ἢ κούρον ἢ ἐυθέρην. Victor Turonenſis in
Chronico Quirum & Eucherium nominat, ut
ſupra vidimus , ubi Quirus ponitur pro Cyro,
quemadmodum in epistolis B. Ambroſii Qui-
negius pro Cinegio. Porro Niceph. hoc loco pro
Euthero ſubſtituit Eleutherium.

ἰλιούτιος ἡλεουθίου. Hujus Eleuſinii meminit
Liberatus in Breviario cap. 19. his verbis, de
Severo loquens. Ita ut ob hoc ſcriberet, & ipſi
Flaviano ſicut ipſius ſignificatur epistolæ & ad
Maronam Lectorem, & Eleuſinum & Euthra-
cium Episcopos & ad Oecumenicum Scholaſticum
Hauria. Ejuſdem meminit Theophanes in C
Chronico pag. 128. editionis Regiæ; cujus ver-
ba Anaſtaſius Bibliothecarius ita vertit. Ana-
ſtaſius quiete potius a præſulis, Macedonium Pa-
triarcham avertere ab orthodoxa fide ſatagebat.
Multi autem Episcoporum Anaſtaſio gratiam præ-
ſtantes, Chalcedonenſi reſiſtebant Concilio, quo-
rum primus erat Eleuſius Saſimeneſis. Græca
Theophanis ſic habent ἢ ἐυθέρην ἢ ἰλιούτιος ἀσέ-
µων. Sed ſcribendum eſt : ἰλιούτιος ὁ κασίµων
quemadmodum ſcribitur in codice Vaticano.
Certe Monachi Palæſtina affirmant, Eleuti-
nium hunc Episcopum fuiſſe ſecundæ Cappa-
dociæ. Eſt autem Saſima urbs Cappadocia ſe-
cundæ, cujus olim Episcopo fuit Gregorius Na-
zianzenus, quemadmodum docent Notitiæ veteres,
& in primis Hierocles.

διὰ τούτους ἰπλιούτων. Scribendum videtur i-
D
πλιούτων, aut potius addenda eſt particula nega-
tiva hoc modo τοιούτους διὰ τούτους μὴ ἰπλιούτων ἀν-
τις. Id eſt, Illorum gratia ipſos non quieteſcere
arbitratus. Nec dubito quin Evagrius ita ſcri-
pſerit. Verum Antiquarii dum in ſcribendo pro-
perarent, iterum hoc loco particulam negati-
vam obmiſerunt. Porro per vocem διὰ τούτους,
intelligit Diodorum Tarſenſem, Theodo-
rum Mopſueſtenum, Theodorum & cæte-
ros ſupra memoratos. Vide Theophanem,
pag. 131.

ἢ πατριάρχου. Flavianum Antiochenſem
Episcopum intelligit. Quod non monerem,
niſi in verſione Chriſtophorſoni mendam ſub-
eſſet.

ἢ τὸν ἰσαυλὸν. Rectius in Nicephoro ſcribi-
tur ἰσαυλός.

ἢ ὅτι μὴν ἀποφύγετε. Supplenda videtur
conjunctio in hunc modum, ἢ ὅτι μὴν ἀπο-
φύγετε, &c.

ἢ ἰαλίω. Vide Leontium de ſectis in actione
oſtava. Ubi docet Acephalos epistolæ qual-
dam Julio Episcopo. Rom. tribuiſſe, quæ revera
erant Apollinaris.

ἢ ἰπλιούτων. Ita quidem in exordio Epi-
ſcopatus ſui ſeſſit Macedonius, dum Princi-
pi Anaſtaſio a quo ad Pontificatum promotus
fuerat, gratificari veller. Itaque multi ex anti-
quis Scriptoribus prodiderunt, Macedonium
initio quidem Zenonis Henotico ſubſcripſiſſe.
Ita certe Theodorus Lector affirmat, quem
immerito Baronius eo nomine reprehendit.

Idem enim ſcribit Liberatus in Breviario cap.
18. Ubi de Joanne Hemula Alexandrino Epi-
ſcopo habet. Qui & ipſe Petrum & Athanaſium
Prædeceſſores ſuos ſecutus, in ediſto unitivo
communicavit aliis ſedibus, id eſt, Conſtantinopoli-
tana, Antiochena & Hieroſolymitana. Et paulo
poſt de Joanne Nicæota loquens qui Hemulæ
ſucceſſerat, ita dicit. Denique cum ei Impera-
tor ſcripſiſſet, ut uniretur CP. Episcopo, hac re-
ſcripſit, quia non ſufficeret ei ad perfeſſam unitatem;
eo quod non anathematizaret Synodum. Victor
autem Turonenſis in Chronico de Macedonio
ita ſcribit. Anaſtaſio Aug. Coſ. Macedonius Con-
ſtantinopolitanus Episcopus, Synodo facta, condem-
nat eos qui Chalcedonenſis decreta Synodi ſuſcipiunt,
& eos qui Neſtorii & Eutychie defendunt. Denique
Theophanes in Chronico pag. 120. Theodoro Le-
ctori proſus aſſentitur.

μοναſτήρια ἀφῆσανται. Monasteria Dii & Baſſia-
ni, & Infomnium ac Matronæ intelligit, quæ ſepa-
raverant ſe à communione Macedonii & eorum qui
Zenonis Henotico ſubſcripſerant, ut tradit Theo-
phanes in Chronico pag. 122.

ἢ ἰαλίω ἢ δῖοσκορος. Hic eſt, ut exiſtimo, Dio-
ſcorus junior qui Joanni Nicotæ ſucceſſit in
Episcopatu Alexandrino. Baronius quidem or-
dinationem ejus refert Chriſti 516. quin-
quennio poſt relegationem Macedonii. Cui
conſentit Theophanes in Chronico. Sed adver-
ſatur Liberatus qui ordinationem Dioscori
refert ante Macedonii deſiſitionem. Idque
confirmat Evagrius hoc loco. Verum re accu-
ratiſſe examinata, Dioscorus junior hic intelli-
gi non poteſt. Nam Macedonius Episcopatu
dejectus eſt anno Chriſti 511. ut conſtat ex
Marcellino : eique ſubrogatus eſt Timotheus,
qui ſtatim Synodicas litteras ſcripſit ad Joan-
nem Nicæotam Episcopum Alexandria, ut te-
ſtantur Liberatus ac Theophanes. Cum igitur
Dioscorus junior Nicæota ſucceſſerit, neces-
ſario federe cepit poſt deſiſitionem Macedo-
nii. Alius igitur hoc loco intelligitur Diosco-
rus. Ac fortaiſſe pro Dioscoro ſcribendum eſt
Soterichus.

ἢ ἰωάννου τὸν παλτῶν. De hoc Joannes Victor
Turonenſis in Chronico ita ſcribit. Theo-
doro viro C. Coſ. Iohannis Boſtrenus, & Joan-
nes Paltenſis Episcopi ab Eccleſiis propriis ultero
m 3
rece-

Pag. 361.

Pag. 360.

recedunt, & alijs subrogantur. Marcellinus vero in Chronico id refert, Paulo & Mussiano Coss. anno Christi 512.

In Caput XXXII.

τὰ ἡ συμμαχόντα. Mendum est in voce συμμαχόντα. Nicephorus quidem in cap. 26. libri 16. hunc Evagrii locum describens, ἀλλήλοισιτα posuit. Ego vero vulgatæ scripturæ vestigiis insistentem, restituendum puto συμάχοντα quemadmodum legisse videtur Christophorus. In codice Telleriano legitur, τὰ ἡ συμμαχόντα, &c.

ἡ δὲ αἰρίων, Rectius Nicephorus scriptum habet ἡ μιλῶ, &c. Sic enim Græci loqui solent.

Pag. 362. ἕως ἑνῆς ἀσθρῆ. Ultima vox delenda est utpote superflua, & quæ nescio unde in hunc locum irrepsit. Quod si eam hic retinere vellemus, scribendum esset ἀσθρῆς πύριον. Refertur enim ad verbum πύριον. Erat certe Xenias iste natione Persa, ut testantur Theophanes, Nicephorus & alij.

κωννηκίης μοναχοί. Nicephorus in cap. 27. libri 16. monasterium esse existimavit ita dictum à Cynegio quodam ejus conditore. Mihi tamen verisimilius videtur regionem esse Syria ita dictam, in qua plura essent Monasteria.

In Caput XXXIII.

Pag. 364. Ἔτος πρῶτον ἐξ ἑκκοσῶν ἐ πεντακοσίων. Fuit hic annus Christi 513. Primus enim annus Antiochenorum, vulgarem Christi natalem præcedit annis 48 Severus igitur Antiochensem Episcopatum occupavit anno natalis Dominici 513. mense Novembri, indictione sexta. Ita Marcellinus Comes in Chronico indict. 6. Clementino & Probo Coss. Severus Eutychetis perfidia cultor, Anastasio Casare volente, sedem Flaviani Antistitis ex monacho factus Episcopus occupavit.

τὸ πλῆθος κύκλου. Hæc verba in interpretatione suâ omisit Christophorus. Est autem hic sensus horum verborum. Anno sexto indictionalis circuli qui tunc erat. Etenim indictio circulus est annorum quindecim, quibus finitis alter circulus incipit annorum totidem. ἑπνίμισιν ἢ κύκλῳ, vocat Evagrius partitionem circuli quindecennalis, quam Latini indictionem vocant. Sed cum Evagrius mense Dio, id est Novembri, Severum ordinatum esse dicat, indictione septima id factum sit oportet. Nova enim indictio cœperat à mense Septembri. Eodem modo loquutus est Evagrius supra in capite 12. libri 2. ubi de terramotu qui Antiochiæ contigit Leonis Augusti temporibus, ita dicit. ἀπὸ τῆν ἑνδεκάτην ἑπνίμισιν τῷ κύκλῳ, id est, anno undecimo partitionis circuli. Sic in edicto decimo tertio Justiniani. μέχρι τῆν δευτέρου ἑπνίμισιν τὸ παρωκτότος κύκλῳ.

Φοινίκης παράλι. Duplex erat Phœnicæ: altera maritima, Græcis παράλι seu παράλις dicta: cujus metropolis fuit Tyrus. Altera Libanen-

sis nominata, cujus caput fuit Emesa, ut docent Notitiæ veteres. In Phœnicæ maritima urbs fuit Tripolis notissima. In ea urbe cultum fuisse Leontium martyrem testatur Evagrius. Is est Leontius, cujus mentio fit in Menologio, die 18. mensis Julij. In hujus martyris æde baptizatum esse Severum testatur monachi in libello oblato Menæ Patriarchæ, qui refertur in act. 5. Synodi Constantinopolitane sub Mena.

ἐν τῷ φροντιστηρίῳ. Liberatus in Breviario capite 19. de Severo ita scribit. Is enim Severus cum sederet prius in monasterio, non suscipiebat Zenonis edictum, nec Petrum Mongum. Deinde sedens in Abbatis Romani & Mamæ qui post eum profuit monasterio, exinde missus est permanere Constantinopoli apocrifarius; & sit inter eos qui Petri Mongi erant. Hæc Liberati narratio longe dissentit ab Evagrío.

Nam Evagrius ait, Severum primo quidem fuisse Monachum in monasterio quod erat inter Majumam & Gazam. Idque confirmat etiam Theophanes. Postea vero sedisse in monasterio Nephali Abbatis, quod erat in Ægypto, ut docet Evagrius in capite 21. hujus libri. Ex quo monasterio pulsum Severum, ait venisse Constantinopolim. Liberatus vero in duobus quidem monasteriis Severum sedisse scribit. Non tamen ejectum esse ex monasterio, sed apocrifarium factum fuisse testatur, cujus autem apocrifarius fuerit, non dicit. Ego apocrifarium Monachorum Orientis qui ejusdem cum ipso sectæ erant, fuisse existimo. Sic Theonas apocrifarius dicitur monasteriorum Palæstinæ in actione prima Synodi Constantinopolitane sub Mena. Idque confirmat Evagrius hoc loco.

σωδοκῆς τοῖν ἑπιστολάς. Intelligit Synodicas quas scripsit Severus ad Timotheum Constantinopolitanum Episcopum, & ad Joannem Nicotam Episcopum Alexandriæ. His enim communicasse Severum docet Liberatus in Breviario cap. 19. Certè Theophanes in Chronico pag. 135. scribit Timotheum, cum Severi nomen dyptichis inferere voluisset, prohibitum esse à populo Constantinopolitano.

Πέτρος ὁ Ἴβερ. De hoc Petro Ibero jam locutus est Evagrius in lib. 2. cap. 8. ejusdem Petri mentio fit in libello Monachorum ad Menam Patriarcham qui refertur in actione 5. Synodi CP. sub Mena, ubi de Severo ita scribunt, τοῖν ἀρῶν ἐ τῶν Ἴβερων πῆτρον κατὰ ταυτὸν δέχεται. κοινῶν ἢ ἐ λοιποῖς ἀποφάσεις.

τὰ τὴ σωδοκῆ τῶν ἐπιστολῶν. Maximam huic loco lucem affert Theophanes. Is pag. 135. scribit Timotheum Synodicas litteras & depositionem Macedonij, ad universos Episcopos misisse, ut iis subscriberent; & infirmiores quidem, Imp. metu, utriusque libello subscripsisse. Eos vero qui fortiori animo præditi essent, neutri subscribere voluisse. Quosdam autem mediam viam insistentes, Timothei quidem Synodicis subscripsisse, Macedonij vero depositioni nequaquam subscripsisse. Ex his igitur mediis fuerunt Episcopi Palæstinæ, ut testantur hic Monachi in epistola ad Alcisionem.

ἀλλὰ δὲ ἀνεδομώσαντες. Procul dubio scribendum est ἐκ κομισαντες quemadmodum legitur in Nicephoro. Qui etiam una voce auctior est hoc modo ἐκ κομισαντες ἐν ταῦτα, sed & in codice Telleriano plane scriptum invenī ἐκ κομισαντες, &c.

Pag. 364. τῆς πόλεως ἐπ' αὐτούς. Apud Nicephorum hic locus aliter distinguitur, hoc scilicet modo. ἴσχυον τῆς πόλεως. καὶ αὐτούς τὸ δῆμιον καὶ τὸ μοναχικὸν κληθέντων. Quam quidem distinctionem magis probō.

τῶν ἡ ὄσα ἀντιοχίᾳ. Nicephorus scriptum habet ἐν ἀντιοχίᾳ, quod non probō. Neque enim de Antiochia loquuntur Monachi Palæstinae, sed de Episcopis qui subiacebant sedi Antiochenæ. Nam cum antea locuti essent de rebus Palæstinae, quæ subiacebat Patriarchæ Hierosolymitano, transiit jam ad Episcopos Orientis qui subiacebant Patriarchæ Antiocheno; ac primum quidem nominant Marinum Episcopum Berythi quæ urbs est Phœnicis. Erat autem Phœnicis sub dispositione Patriarchæ Antiocheni, quemadmodum convenerat in Chalcedonenſi Synodo inter maximum Antiochenum & Juvenalem Hierosolymitanum.

ἀλλὰ καὶ μάμας. Hujus Mamæ mentionem facit Liberatus in cap. 19. Breviarii, ita scribens de Severo. Deinde sedens in Abbatis Romani & Mama qui post eum præfuit, monasterio, deinde missus est permanere Constantinopoli Apochrisariis. Duo igitur illi Dioscoritarum antesignani à quibus institutus fuerat Severus, sunt Romanus & Mamas Abbates Monasterii illius, quod erat inter Majumam & Gazan. Certe Theophanes in Chronico Monasterium illud τῶν ἀποκριστῶν μοναχῶν appellat, id est, schismaticorum Monachorum.

ἢ ὡς καὶ σέβηρος κατήχησεν. Malim scribere κατήχησεν. Mamas enim & Romanus Abbates Severum instituerant, ut supra diximus ex Liberato.

In Caput XXXIV.

Τὸς ὑπὸ ἀπάμειαν ἱερίας. Apamia Metropolis erat Syriae Cœles, seu Secundæ, cui subjactæ erant Epiphania & Arethusa, ut docent Notitiæ veteres.

Pag. 365. τῶν ἀσιατικῶν ἀρχῶν. Hunc locum restituumus ex optimis codicibus Florentino & Telleriano, in quibus ita scribitur τῶν ἀσιατικῶν ἀρχῶν ἢ ἐν φοινίκῃ λιβανωσίας, duplex erat Phœnicis, ut jam supra notavi. Altera Maritima, altera Libanensis dicta. Præerat huic provincia Dux Phœnicis, de quo vide Notitiam Imperii Rom.

μὲν βάλεισαι παρὰ λείων. Melius, ni fallor, scriberetur παρὰ λείων.

In Caput. XXXV.

Pag. 366. Χρόνους γνημόνους. Assentior Henrico Savilio qui ad oram sui codicis emendavit γνημόνα &c. Idem initium capituli ita corrigit ἐκ δὲ τῶν χρόνων δὲ, &c. Posset etiam scribi ἐκ δὲ τῶν χρόνων δὲ, ac for-

A tasse commodius. Idem est enim ac si diceret ἐκ ἀπορον. Pro γνημόνους, codex Tellerianus scriptum habet γνημόνους.

καὶ Θεοφάνου. Athenodorum hunc vocat Marcellinus Comes in Chronico, Anastasio Aug. solo Cos. & Theophanes in Chronico pag. 118.

τὰ καλέμνα ἰσαυκεῖ. Donativum intelligit quod Hillus Tyrannus Isauris adjecerat, & imp. Zeno invitus, reconciliationis gratia iisdem largitus fuerat. Quod Donativum Anastasius Imperator Isauris pendere cum recusasset, Isauri Romanis bellum intulerunt, ut scribit Jord. in lib. de Success. Regnorum.

In Caput XXXVI.

Φοινίκῃς ἱαπύρας. Scribendum est Φοινίκῃς, ut legitur apud Nicephorum in cap. 35. lib. 17. Porro jam supra notavimus duplicem fuisse Phœnicem. Alteram Libanensem, alteram Maritimam dictam. Nec illud omitendum est, eam Provinciam à Latinis interdum dici Phœnicem à nominativo Phœnix. Certè in tabula Itineraria Putingerorum, Syria Phœnix dicitur, & in Notitia Imperii Rom. Dux Phœnicis scribitur in MSS. codicibus. Nec aliter scriptum invenī apud Ægeſip. in l. 3. c. xx.

In Caput XXXVII.

Ἀμίδαν πόλιν. Marcellinus Comes in Chronico hanc urbem à Persis captam esse dicit Indictione decima, Probo & Avieno Cos. id est, anno Christi 502. Anastasii autem Imp. undecimo. Vide Procopium in lib. 1. Perficor. Pag. 367.

In Caput XXXVIII.

καὶ τὸ μακρὸν καλέμνον τείχος. Delenda est particula καὶ, utpote inutilis & superflua. Porro hic murus ex conditoris nomine dictus est Anastasius; conditus est autem Anastasio Aug. ter Cos. anno Christi 507. ut scribit Auctor Chronici Alexandrini. De hoc muro Suidas ita scribit in voce, τείχος ἀναστάσιου ὁ βασιλεὺς κτίσει τὸ μακρὸν τείχος πρὸς ἑμίλιον τῆς πόλεως, διατείνας ἐκ τῆς κατὰ ἀρατον θαλάσσης εἰς μισομυρσίαν. Id est: Anastasius Imp. longum murum exstruxit, sexagesimo milliario ab urbe Constantinopoli. Protenāitur autem à mari quod est ad Septentrionem usque ad mare quod est ad meridiem. Et longitudo quidem ejus continet quadraginta millia, latitudo vero pedes viginti. Plura vide apud Petrum Gillium in lib. 1. de Topographia urbis Constantinop. cap. 210.

In Caput XXXIX.

Ἐπὶ τῶν πρώτων καὶ κορυφαίαν τῶν ἀρχῶν. His verbis Præfecturam Prætorianam designare videtur Evagrius. Hæc enim vertex erat omnium dignitatum, ut loquitur Ammianus Marcellinus. Ad hanc igitur tributum Chryfargyrum quarto quoque anno deferrebat. Certè tributa

buta in arcam Praefecturae Praetorianae inferri solebant. Hinc est quod in libro 13. codicis Theodosiani, titulo de lustrali collatione, legum maxima pars data est ad Praefectos Praetorio. Quippe lustralis collatio nihil aliud est quam Chrysfargyrum: aurum scilicet atque argentum negotiatoribus indictum, seu lustralis auri collatio, & auraria functio. Sic enim vocatur in eodem titulo. Utrum porro tributum, an potius vectigal dici debeat, incertum est. τιλωνία quidem vocat Evagrius quod est vectigal. Dicitur etiam vectigal in lege penultima de lustrali collatione. Aurum penosum id vulgo vocatum fuisse docet vetus Auctor quaestionum Veteris ac Novi Testamenti, in quaestione 75. Didrachmia, inquit, capium, vel tributi exactio intelligitur, non praediorum: quod nunc penosum aurum appellatur, quia & pauperes exiguntur. De hoc tributo elegans est locus Libanii in oratione contra Florentium pag. 427. quem hic adscribam. *ληϊθω τοίνυν τὸ τὰ ἄλλα πάντα νεικηκός. τὸ τὸ ἕστιν ὁ ἀφόρητος φόρος, ἀξυργε, ἢ χρυσός, φρίττει προσήσας σοιῶν τὰς διπλάσις πηνηθρίας, ὄνομα μὲν γὰρ ἐν φησὶς ἀπὸ τῶν ἐμπόρων τῶν πέρω τῶν τῆ. τῆ θαλάττῃ ἢ ἐκείνων εἰς διάδοσιν χρωμίων, δις μάλιστα ἀργε προσφέρουσιν ἀιχίρις, ἀπὸ λωται δὲ διαφύγει ἢ εἰς ἐντυφίρατος ἢ ἐξ ἄ πολλὰς εἰδὸν τῶν σμιλλῶν εἰς ἕραν ἄφοιτας, ὁμωπτας μὲν ἐν αὐτῇ τὰ πάντα εἶναι εἰσίν. εἰ μὲν τὰ τὸ γὰ αὐτὸς ἀπαλλάττει τῶν ἐγκομιῶν, ἢ ὑλακτότων, ἢ μόνον ὁ θακτότων. ἢ τὸς ἔκαυρος, ἢ βασιλεῦ, πλείω τῶν δαλίαν καθίστασιν, ἢ βασιλῆων διείας τὸ εἶδος τῶν γονίων πολυμῶν ἢ, ἢ ἵνα αὐτοῖς δέχεται τῶν τιμῶν τὸ κινώτων, ἢ ἴτα αὐτῶν ἴδωσιν ἐν τῶν φηκατιπείροτος δέξιν ἐρχομῶν. Quae sic Interpretor.*

„ Jam verò dicamus etiam malum illud quod re-
 „ liqua cuncta longe superat. Id autem est tribu-
 „ tum intolerabile, Chrysfargyrum scilicet, quo
 „ fit, ut singula lustra quoties jam propinqua sunt,
 „ terrorem animis injiciant. Et nomen qui-
 „ dem huic collationi speciosum est ex mercato-
 „ ribus. Sed cum isti mari utantur ad merces suas
 „ dividendas, si quibus manus aegre panem sup-
 „ peditant, funditus pereunt. Nec immunis ab hoc
 „ malo sutor. Quos quidem ego saepius vidi,
 „ scalpro ad caelum sublato, jurantes in eo sua
 „ omnia reposita esse. Nectamen istud eos libe-
 „ rat à vexatione eorum qui ipsi incumbunt, Hoc
 „ & qui latrant, actantum non mordent. Hoc
 „ tempus, Imperator, fervorum numerum auget,
 „ spoliat enim libertate eos qui à parentibus ven-
 „ duntur, non ut ipsi pretium venditionis in
 „ arcam suam referant, sed ut illud in manū com-
 „ pulforis transire videant. In Graeco textu Liba-
 „ nii pro *διαδοσιν* emendavi *διαδοσις*, & pro vo-
 „ ce *ἐγκομιῶν* substitui *ἐνκεμῶν*.

ἰδικῶν σκευῶν. Inter Officiales Praefecti Praetorio, quatuor numerarii recensentur in Notitia Imperii Romani quorum unus erat auri numerarius, id est, auri lustralis seu Chrysfargyri. Erat etiam inter Officiales Comitris sacrarum largitionum, Primicerius serinii aureae massae, & Primicerius serinii auri: Ideo fortasse quod portio quaedam hujus vectigalis ad arcam sacrarum largitionum deferebatur. Certe in ti-

A tulo de lustrali collatione extat lex Valentiniani ad Florentium Comitem sacrarum largitionum. Unde apparet aliquam partem hujus functionis aurariae ad largitionales titulos pertinuisse.

ἢ τῶν τὰ τοιαῦτα διαφρηζόντων. Numerarius intelligit auri lustralis, qui erant in officio Praefectorum Praetorio, ut supra dixi, διαφρησις enim sunt numerarii, ut jam pridem notavi ad Ammianum Marcellinum, qui alio nomine etiam rationarii dicebantur.

ἢ τῶν τῶν γενομένων προσδοκῶν. Scribe meo periculo, προσδοκῶν. Nam προσδοκῶν, idem est quod referre, proponere. Emendationem nostram confirmat codex Tellerianus, in quo discrete scriptum invenit προσδοκῶν, ut conjeceram.

ἀεὶ δὲ τῶν ἢ. Malim scribere ἀεὶ δὲ τῶν τε ἢ αὐτῶν ἐπιπέως ἀντιπικῶν. Paulo post scribendum εἰπὺν τε ἢ ἀπικῶν ἐπιπέως ἀντιπικῶν.

ἢ τῶν ἀλλοθῶν. Nemo non videt scribendum esse τῶν ἀλλοθῶν. Quod idem est ac si diceret ὁ ἀλλοθῶν. Porro hoc adverbium refertur ad vocem qua praecedit, ἐχαιρῶν scilicet. Quod cum certissimum sit, mirum est tamen utrumque Interpretem adverbium istud retulisse ad sequentem vocem τυτυχμεῶν.

In Caput XLI.

Πρῶτ' ὁ δὲ κωνσταντῖν. Scribendum est κωνσταντῖν, ut legitur in codice Telleriano, & apud Nicephorum in lib. 16. cap. 41. Et paulò post ubi legitur πολλὴν πολυμῶν διαφρησῶν, scribendum est πολυμῶν, ut habet idem Nicephorus.

μῆχει σὺν ἱεραφας. Procul dubio scribendum est μῆχει ὁ δὲ disjunctis vocibus. Atque ita legitur Nicephorus, qui haec Evagrii verba sic expressit: *διεξέ τῶν σὺν ἱεραφῶν ἐσπῶν.* Quem Nicephori locum Joannes Langus non intellexit, Sic enim vertit: *Tu namque solum numerum inutilium mandas litteris, non veritatem ipsam; qui longo post tempore sub Honorio & Arcadio quibus historiam tuam dedicasti, & fortasse post eorum etiam tempora longius vixeris.* Sed vertendum erat, *Quibus historiam tuam terminasti.* Etenim Zosimus usque ad expugnationem urbis Romae ab Alarico factam, opus suum perduxit, ut ex Photii Bibliotheca constat. Ceterum ex hoc Evagrii ac Nicephori loco Voissus in libro de Historicis Graecis affirmat, Zosimum vixisse temporibus Theodosii Junioris. Neuter tamen id de Zosimo dixit. Sed tantum ajunt illum sub Honorio & Arcadio quibus Historiam suam terminavit, aut etiam diu post illos, vixisse. Certe Zosimum hunc, circa Anastasii Imperatoris tempora vixisse existimo. Nam & Olympiodorum Thebaum citat qui sub Theodosio Juniore historiam suam scripsit, ut testatur Photius: & Syrianum Phyllofophum nominat, qui Procli Diadochi magister fuit. Vixit autem Proclus temporibus Anastasii. Denique Suidas Zosimum Sophistam vixisse scribit regnante Anastasio. Quem quidem existimo eundem esse cum Zosimo historiarum Scriptore. Plurimi enim Rhetores

D

Page 96

Page 97

Page 98

22

ac Sophistæ, ad scribendam Historiam se contulerunt, ut tum ex Dionysio Halicarnasæo, tum ex aliis innumeris constat. Et Advocati fisci dignitas quâ ornatur Zosimus, non multum abhorret à Sophisticâ.

ἐν τῷ ἑξῆς λόγῳ. Hic Eusebii locus legitur in cap. 28. libri 8. ex quo corrigendus est Evagrius noster.

μακεδόνων οἱ παλαιοί. Diu ante adventum Christi subacta fuerat à Romanis Macedonia. Sed & Albani & Iberi ac Colchi, diu ante natalem Christi ab iisdem Romanis superati fuerant. Proinde quæ hic dicit Evagrius, nihil ad rem faciunt. Sed de tota hac invecitva Evagrii in Zosimum, vide si placet Apologiam Joannis Leunclavii, quam ille editio B ni Zosimi præfixit.

ἡ οἰκὸν ἡλυπιάδα. Sic etiam legitur in Nicephori Græci exemplaribus. Sed scribendum est δευτέραν ἢ ὀκτώμησον, ex Eusebio & Auctore Chronici Alexandrini.

ἢ μετὰ πέντε ἀπὸ τῆς. Fallitur Evagrius. Nam viginti plus minus annis ante natalem Christi, Ægyptus in Provinciæ formam redacta est.

Pag. 373 στήνην τριανῶ. Melius scriberetur τριανῶ: στήνην τε ἢ κάρη. Sic enim ordo temporum postulat. Pro Severo posset etiam scribi Verus. Hic enim de Pertis insignem victoriam reportavit, ut tradunt Historiæ Augustæ Scriptores.

ἢ ἀπολλωνίου. De hoc Apollonio nihil uspiam legi.

Pag. 374 ἢ μόνον βασιλικῶ. In Manuscripto codice Telleriano scriptum inveni, ἢ μόνον βασιλικῶ. Mallem tamen dicere, πλὴν μόνου, &c.

In Caput XLII.

Pag. 375 Τὴν τε καλλιμύνην χρυσοτέλια. Quid sit χρυσοτέλια, difficile est divinare, cum Evagrius noster nudum nomen posuisse contentus, rem ipsam exponere supersederit, nec alius, quod sciam, ex antiquis scriptoribus, hujus rei fecerit mentionem. Ego vero, quantum conjectura assequi possum, χρυσοτέλια, nihil aliud fuisse existimo quàm præstationem auri, quod pro tributaria functione à Provincialibus exigi primus instituit Anastasius. Veteres enim Romani tributa in ipsis speciebus inferre consueverant, puta in tritico, hordeo, vino & oleo: ex quibus in horrea publica convectis, annona militaris & civica erogabatur. Quin etiam Imperatorum functionibus vetitum erat, ne pro speciebus exactiores autum à Provincialibus exigerent, ut videre est in lege 4. & 5. codicis Theodosiani, Tributa in ipsis speciebus inferri Anastasius vero primus instituit, ut pro speciebus pecunia à Provincialibus exigeretur. Id autem colligo, partim ex vocabulo ipso χρυσοτέλια, quo significatur auri collatio pro tributo: partim ex eo quod Evagrius toto hoc capite de tributaria functione loquitur, ut postea videbimus.

ἀπεμπολόσας ἢ ἐρατιωτικῶν δαπάνων. Hunc locum rectè vertit Joannes Langus hoc modo. Et populos suos vectigales bellicis impensis per inundationem devenditis supra modum gravavit. Musculus vero interpretatur. Et militares sumptus onerosissime contra coniectas contributiones devendit. Christophorus autem omnium pessimè vertit hoc modo. Et stipendia militaria, unâ cum exactioribus non sine gravissimo republice detrimento devendit. Sed nos ut rem ipsam penitus intelligamus, singula verba diligenter expendemus. Ait igitur evagrius ἢ ἀπεμπολόσας. Id verbum Latinè significat cum qui vendidit. Suidas etiam observat fraudulentam venditionem eo verbo intelligi. Duplici autem modo hæc militaris sumptus venditio intelligi potest. Nam aut Anastasius militarem sumptum locavit Publicanis, quemadmodum Reges nostri facere solent, qui annonæ militaris ac vestium præbitionem & alia id genus, locare soliti sunt Publicanis ac Redemptoribus. Aut venditio illa nihil aliud fuit quam adactio: Ita ut Anastasius militarem sumptum, vestes scilicet, arma, ac pabula quæ à Provincialibus conferri solebant, gravissimo pretio taxaverit; quæ res cedebat in damnum Provincialium, qui pro speciebus ipsis pretium pendere cogebantur. Atque hunc posteriorem sensum in interpretatione mea secutus sum. Per ἐρατιωτικῶν autem δαπάνων intelligit Evagrius non solum stipendia militum, ut putavit Christophorus, sed omnem militarem sumptum, vestem scilicet, arma, & cibaria. Utitur hac voce sæpius Justinianus in edicto decimo tertio, ubi etiam δαπάνας & στήσεις distinguit. Et στήσεις quidem docet fuisse annonas & capita quæ in auro solvebantur magistratibus, δαπάναι vero cujusmodi fuerint, non explicat; sed tantum earum quoque pretia à Provincialibus exacta fuisse innuit, ubi loquitur de Duce Libya.

ἢ τῶν σωτηλιῶν. Quid essent σωτηλιῶν Musculus & Christophorus non intellexerunt. Sic autem dicuntur Provinciales qui tributa pendebant. Glossæ veteres σωτηλιῶν tributarius. σωτηλιῶν τὸ ἐπίταγμα, tributum. Sic Evagrius in libro 5. cap. 13 τὰς σωτηλιῶνας vocat tributarios.

περιελάτω τῶν φέρον ἀσπραξῶν ἐν τῶν βασιλευσίων. Inter onera Decurionum, non postremum fuit tributorum exactio. Hi enim ex corpore suo creabant susceptores annonarum, & præpositos mansionum atque horreorum, ut patet ex codice Theodosiano in titulo de Decurionibus, & in titulo de Susceptoribus. Quod tamen non ita intelligendum est, quasi soli Decuriones tributa fiscalia exegerint. Nam & Officiales Præfecti Pretorio, & Officiales Præsidum, tributa à Provincialibus exigere consueverant, ut docet Ammianus Marcellinus in lib. 17. his verbis. Denique inusitato exemplo, id petendo Cesar impetraverat à Præfecto, ut Belgica secunde

multiformibus malis oppressa dispositio sibi committeretur; ea videlicet lege, ut nec Praefectianus, nec Praefidialis Apparitor ad solvendum quemquam urgeret. Anastasius igitur Imperator exactionem tributorum quam ex parte curabant Decuriones, penitus illis ademit. Hinc est quod in edicto decimo tertio Iustiniani, ubi agit de exactione tributorum Aegypti, nullam prorsus mentionem facit Decurionum: sed solos Scriinarios & tractatores Praefecturae Praetorianae nominat, qui tributa fiscalia à Collatoribus exigebant, eaque ad duplicem mensuram, sive arcam Praefecturae Praetorianae, alteram privatam, alteram generalem inferebant. Quod quidem institutum esse arbitror ab Anastasio, qui tributa non in ipsis speciebus, sed in auro inferti decreverat, ut superius observavi. Cur autem Anastasius id instituerit, haec ratio afferri potest Anastasius Imperator, cum esset in Republ. gerenda providentissimus, ut testatur Procopius, auro pacem à barbaris redimere malebat, quam accipere marte cum iis confingere. Quod cum ei ex voto succederet, militares numeros imminuit, quippe quibus opus non haberet, cum barbari auro delinuti pacem servarent. Itaque Suidas in voce ἀναστάσιος, ait Provincias Imperii Romani, ejus temporibus propemodum vacuas militibus fuisse. Cum ergo Legiones Romanae ad tam exiguum numerum redactae essent, nihil necesse erat tot species annonarias in horrea publica congerere. Satis ergo judicabat Anastasius pecunias à Provincialibus exigere, quibus pacem à barbaris redimeret.

τῶν καλυμμένων βινδικῶν. Horum vindicum mentio fit in Novellis Iustiniani, & in edicto decimo tertio. Auctor Chronici Alexandrini pag. 785. ἐν ἐκτεφάγῳ ἀντίπατρος ὁ βινδιξ ἀντιοχείας. Interpres haec verba ita vertit. Inter quos Antipater Antiochia vindex seu iudex occubuit. At vindices non erant iudices, sed exactioni tributorum praepositi, ut docet Iustinianus in Novella 124. & 125. Ubi eos cum Curialibus & Officialibus & Canonicariis atque Exactoribus tributorum conjungit. Idque confirmat hic Evagrii locus. Ait enim Anastasium Imperatorem exactionem tributorum ademisse Curialibus, & ad vindices quos ipse instituerat transfalisse. Tributa igitur exigebant vindices à Provincialibus. Idem Iustinianus in edicto XIII, ait Potamonem quendam Anastasii temporibus sub specie vindicis Alexandriae praepositum fuisse tributorum exactioni. Sic enim interpretor haec verba ποτάμωνος τιμικάτῃ τῶν δημοσίων τῆς ἀλεξανδρίαν προεστάτος κατὰ τὸ βινδικὸς ὄμμα. Unde etiam discimus vindicem Alexandriae praepositum fuisse exactioni τῶ ἐξαγωγῶν: id erat vectigal pro exportatione regularum & aliarum mercium quae ex Alexandrina urbe exportabantur. Porro ex ea pecunia quam exegerat vindex, ligna ad calefaciendas thermas publicas praebere & alia solennia munera implere cogebatur, ut docet idem Iustinianus in edicto

supra memorato, his verbis; ἀναγκάσει δὲ καὶ Ἐγκλιρὸν βινδικὰ τοῖς ἀλεξανδρίων πάντα παρ' αὐτῶν γινόμενα διαπαινήματα ποιήσαι, ἐπὶ τῆς τοσεκτουράτης τῶν δημοσίων βαλατείων, &c. Ex quibus locis quidam colligere possent, unicum fuisse vindicem in unaquaque civitate. Porro notandum est Constitutionem illam Anastasii, quae tributorum exactio Curialibus adempta esse dicitur, à sequentibus Imperatoribus minime observatam fuisse. Certè Iustinianus in Novellis supra memoratis, inter eos qui tributa suo periculo exigebant ac suscipiebant, curiales disertè nominat.

ἰσηγήσει Φασί μαρίνῳ ὄργῳ. Hunc Marianum vocat Imperator Iustinianus in edicto decimo tertio, his verbis: ἢ σὴ ἐσθλὸς τῆς ἰουστινιανῆς ἐπὶ τῶν ἡγεμόνων ἀναστάσιος τῆς ἐπιστομῆς λέξις, ἡνὶκα μαρίανος, ὁ τῶν ἐσθλῶν ἐπὶ αὐτῶν τὰ πράγματα ἐπαρτίτε, &c. Id est, Tua gloriosa magnificentia invenit in charta quadam temporibus Anastasii praememoriae Imperatoris, tunc cum Marianus gloriosa memoria sub illo publica negotia administrabat. Marcellinus tamen in Chronico Marianum vocat, Indictione v. Paulo & Musciano Coss. Die Dominico, dum iubente Anastasio Casare, per Marinum perque Platonem in Ecclesia pulpito consistentes, in hymnum Trinitatis Despassianorum quaternitas additur, &c. Et Plato quidem erat Praefectus urbis Constantinopolitanae, ut docet Victor Turonensis in Chronico: Marinus verò Praefectus Praetorio; quamobrem Platoni praepositus à Marcellino. Porro Cedrenus ac Zonaras, dum eandem rem narrant quam Marcellinus & Victor, Marini quidem ac Platonis nomina recitent: utriusque tamen dignitatem exprimunt; alterum λογοθέτης, alterum ἐπαρχος, nominantes. Ubi per vocem λογοθέτης, Praefectum Praetorio designant, eo quod Praefectus Praetorio tributorum rationia tractaret. Ceterum non omitterendum est, quod refert Zonaras, ab hoc Mariano Praefecto (sic enim vocat) navali pugna superatum esse Vitalianum tyrannum, ope speculorum quorundam incendiariorum, quae à Proclo Philosopho erant fabricata. Ex quibus verbis quidam suspicari possent, hunc esse Marinum Syrum discipulum Procli Philosophi. Certè Nicephorus quoque in cap. ultimo libri xv. hunc Marinum Syrum appellat. Ego tamen Marinum illum Syrum qui Praefectus Praetorio fuit temporibus Anastasii, distinguendum esse existimo à Marino Syro Philosopho qui vitam Procli conscripsit. Hic enim religione Gentilis fuit, ut discimus ex veteri Epigrammate quod legitur in anthologia. Ille vero Christianus fuit, ut constat ex Marcellino.

In Caput XLIII.

Μέγρις ὀδυσσῶν. Scribendum est ὀδυσσῶν. Sic enim vocatur à Diodoro Siculo & à Strabone ac Stephano. Nummi quoque Veteres ita scribunt, ut jampridem notavi ad librum 27. Ammiani Marcellini pag. 334. plerique tamen Scriptores

Scriptores, tam Græci quam Latini, Odyssum
eam vocant, quasi ab Ulyssæ dicta esset. Certe
Joannes Langus Ulyssopolim interpretatus est,
quam Nicephorus ἐδυσσών dixerat in cap. 38. li-
bri 16.

ἐπιστορὰ δὲ πάλιν δὴ ἴσως. Scribendum puto
unica voce παλινδύσις. Idem error extat apud
Nicephorum in capite 38. libri 16. ἀρχομάλι ἢ τῆς
μάλις γερουσίας, ἢ πῶδας τὰς τροπὰς, ἢ πάλιν
δύσις λαβύσης. Quid sit autem ἐπιστορὰ δὲ ὀπτι-
me docet Suidas in ea voce. Certe in codice
Telleriano diserte scriptum inveni παλι-
δύσις.

περὶ τὴν ἀνάπλευ. Locus erat ita dictus, ut
Pag. 376. testatur Marcellus in Chronico indicatione 4. Pla-
cido solo Cos. Theodorici Triarii filius rex Go-
thorum, adscitis suis usque ad Anaplum quarto ur-
bis milliario advenit. Eiusdem mentio fit à Step-
hano in voce γυναικὸς πόλις, ἐστὶ ἡ γυναικῶν λιμὸν περὶ
τῶν λεγομένων φιδάλλων τῶν μεταρῶν ἀνάπλευ καὶ
Ἰλιωθινῶν.

περὶ αὐτὴν τὰς κασπασκῶν πύλας. Hunni Cas-
pias portas transgressi, an Armeniam, Cappado-
ciam & Pontum irruerunt, Anthemio & Floren-
tio Cosl. anno Christi 515. ut scribunt Mar-
cellinus & Victor Turonensis in Chronico. Di-
cebantur autem Sabiri teste Cedreno, vel Saber:
sic enim legendum est apud Theophanem. Exqui-
bus scribendum videtur hoc loco περὶ αὐτὴν τὰς
κασπίας πύλας. Certe Nicephorus in cap. 38. hunc
Evagrii locum ita expressit. ἢ ἄλλο ἢ Ἰβός ἐν τῇ
τῶν Ῥωμαίων ἐπέδραμι. περὶ αὐτὴν αὖτε τὰς κασπίας
πύλας τῶν ἐν δὴ ἀπλευ. Per has Caspias portas Hun-
ni in Romanorum Provincias erumpere solebant,
ut docet Procopius in lib. 1. Persicorum. Ubi an-
gustias illas egregie describit, & ab Alexandro
Macedone olim munitas fuisse testatur. Unde lu-
cem accipit locus Hieronymi in Epitaphio Fabio-
le qui sic habet. Ecce subito discurrentibus nun-
tiis, Oriens totus intremuit: ab ultima Maotide
inter Glacialem Tanaim, & Massagetarum imma-
nes populos, ubi Caucasus rupibus feraces gentes Ale-
xandri claustra cobibent, erupisse Hunnorum exa-
mina.

In Caput. XLIV.

Συῦρος, ὁ δὲ σωτήριον ζῆλον. Hic Soterichus
Episcopus erat Cæsareæ Cappadociæ, à Mace-

A donio Constantinopolitano Episcopo ordina-
tus. Qui postmodum ad partes Eutychiano-
rum transgressus, impio Xenatæ se adiunxit,
ut scribit Theophanes in Chronico. Proinde
non mirum est, Severum Eutychianorum an-
tefiganum ad Soterichum sui similem literas
scripsisse, & in iis Macedonium Catholicum Epi-
scopum insinulasse, tanquam seditionis aucto-
rem. Ipse potius Severus seditionis hujus auctor
fuit, qui Anastasio Principi persuaserat, ut Tri-
sagio hymno hanc clausulam adjiceret: *Qui cen-
sificatus es pro nobis, miserere nobis*, quemadmodum
scribit Cedrenus in Chronico. Porro hunc Trisa-
gium hymnum Proclus Constantinopolitanus
Episcopus ab Angelis edoctus fuerat. Quem
simulatque sacerdos ad altare accesserat, hieropfal-
tes è pulpito canere incipiebat hoc modo, ἅγιος ὁ
θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ut scribit Jo-
vius Monachus in libro 6. apud Photium in Biblio-
theca. Ob hunc hymnum graves postea tumultus
in Ecclesia exorti sunt, cum Orientales quidem
huic hymno subjicerent hanc clausulam ὁ σαου-
θεὸς δι' ἡμῶν, ad Jesum Christum eam referentes.
Constantinopolitani vero & Occidentales addita-
mentum illud recipere, ne qua passio Trini-
tati consubstantiali tribueretur: ejusque loco ac-
ciperent ἅγια πνεῦμα ἐκ τῶν ἡμῶν, ut docet Ephre-
mius Patriarcha Antiochenus apud Photium
in Bibliotheca. Recte ergo faciebat Macedonius,
qui morem à Proclo traditum retinens, additamen-
tum illud respuebat.

ἐπὶ ἡ τῆς βασιλείας. Malè Christophorus
hunc locum ita vertit, *vitam in aula Impera-
toria debebat*. Eundem quoque errorem admi-
sit Nicephorus, qui hæc Evagrii verba sic ex-
posuit; ἐπὶ ἡ τοῖς ἀνακτόροις ἰδιαιτῶμενος. Verum
in Evagrio scribendum est, ἐπὶ ἡ τῆς βασιλείας,
id est, *in urbe Regia*. Sic enim Evagrius Constan-
tinopolim vocare solet, ut supra notavi. Sed & in
superiori capite ita eam appellat.

ἐπὶ κατ' αὐτὸν. Proculdubio scribendum est
ἐπὶ κατ' αὐτὸν &c. quemadmodum etiam le-
git Nicephorus. Sic enim hæc Evagrii verba
expressit. κατ' ἐκείνο καιρῶ, ὁπνῆκα κατ' αὐτὸν
ἀπλάθην μοναστηρίῳ. Miror tamen id ab Interpre-
tibus, Musculo scilicet & Christophorono ani-
madversum non fuisse.

ἰδάξισον ἐπιβίσιον. Immo septem integros an-
nos post hanc seditionem vixit Anastasius. Pag. 377.